

Ar būstą įsigyti tampa lengviau?

Jokūbas Markevičius

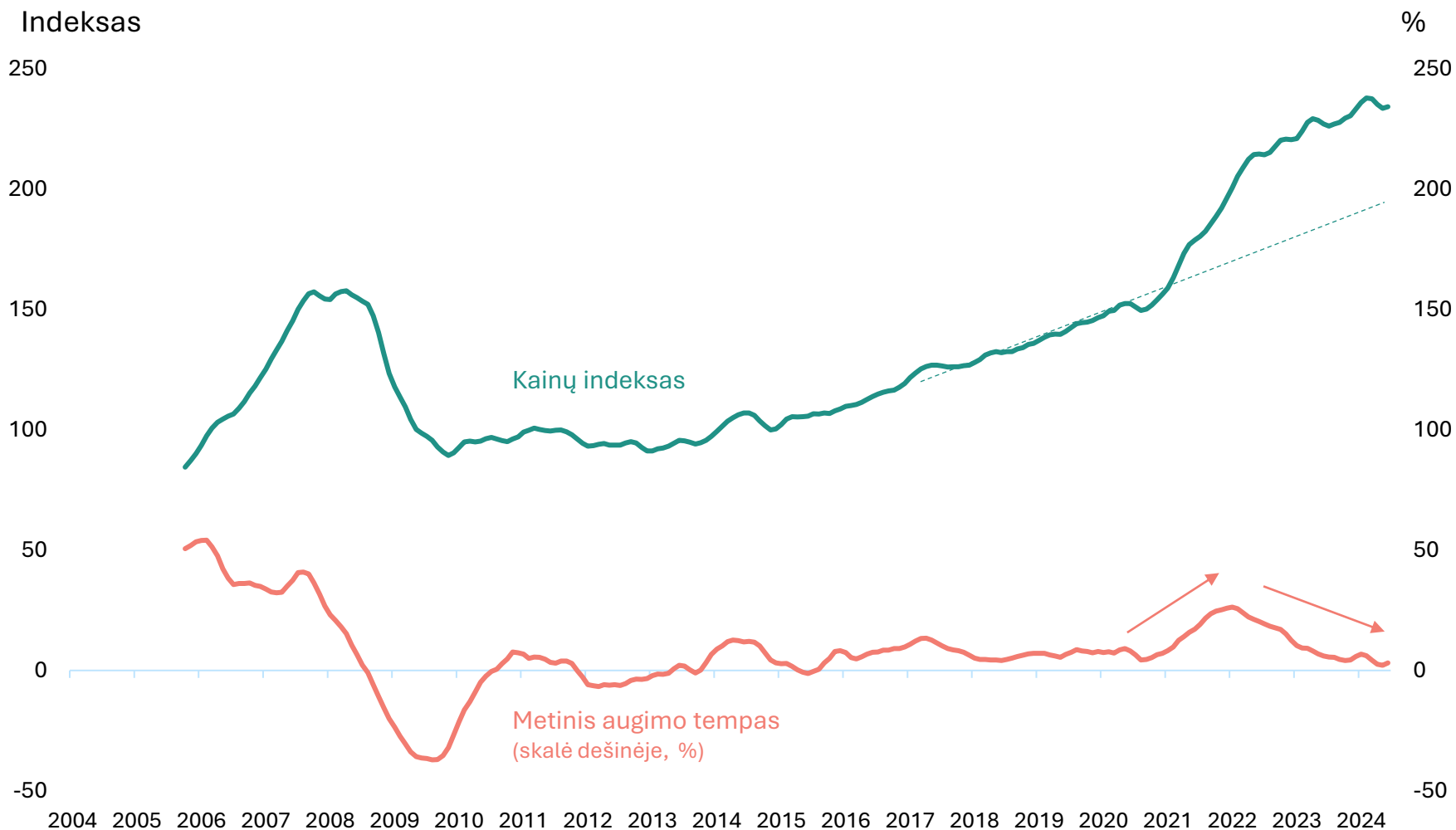
Finansinio stabilumo departamentas

2024 m. spalio 12 d.

Šiandien būsto kainų augimas yra stabilus, tačiau kainų lygis išlieka išaugęs

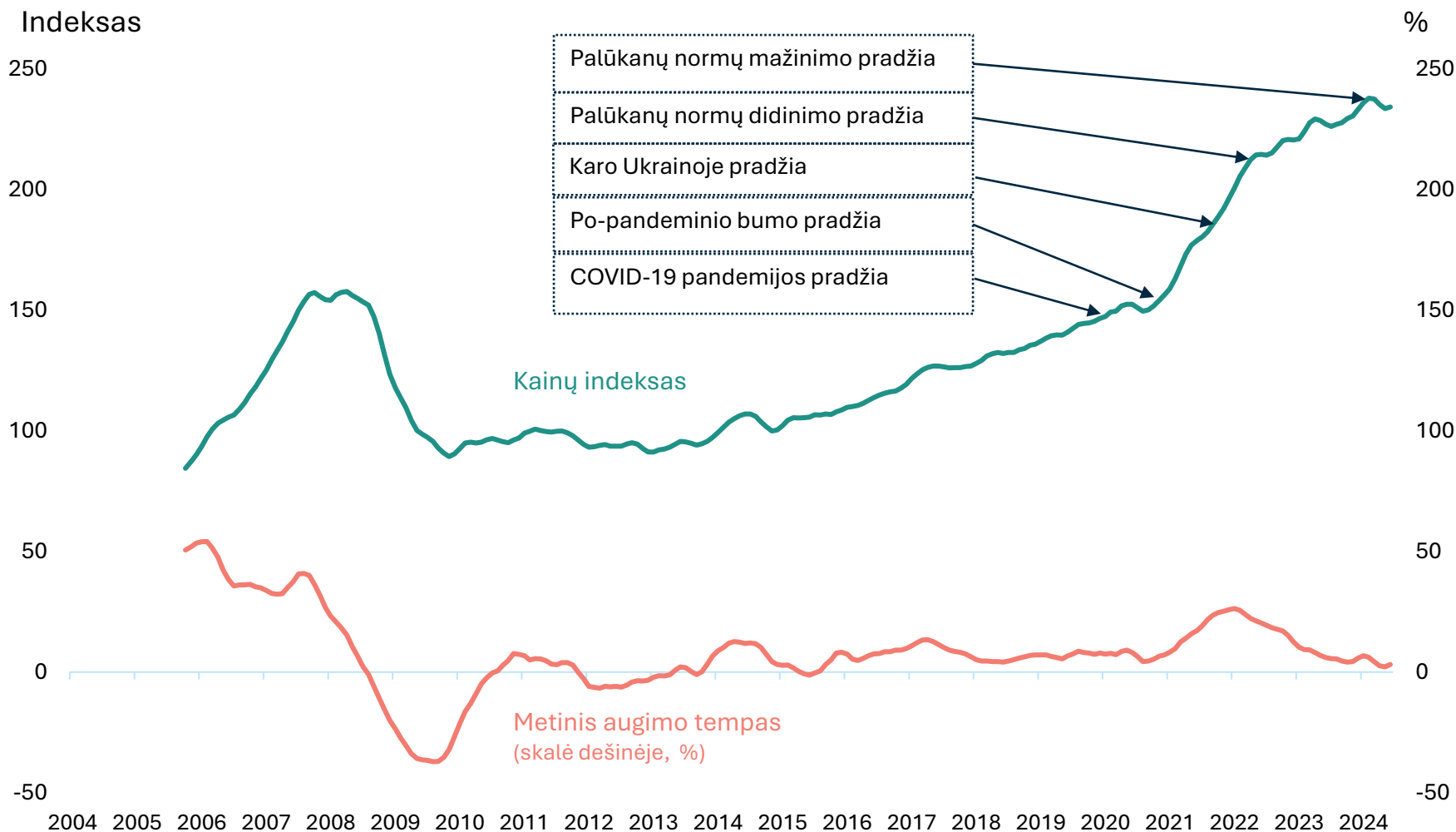
Lietuvos banko pasikartojančių būsto pirkimo sandorių indeksas

Šiandien būsto kainų augimas yra stabilus, tačiau kainų lygis išlieka išaugęs

Lietuvos banko pasikartojančių būsto pirkimo sandorių indeksas

+66 %

nuo 2019 m.
spalio

+9 %

nuo 2022 m.
spalio

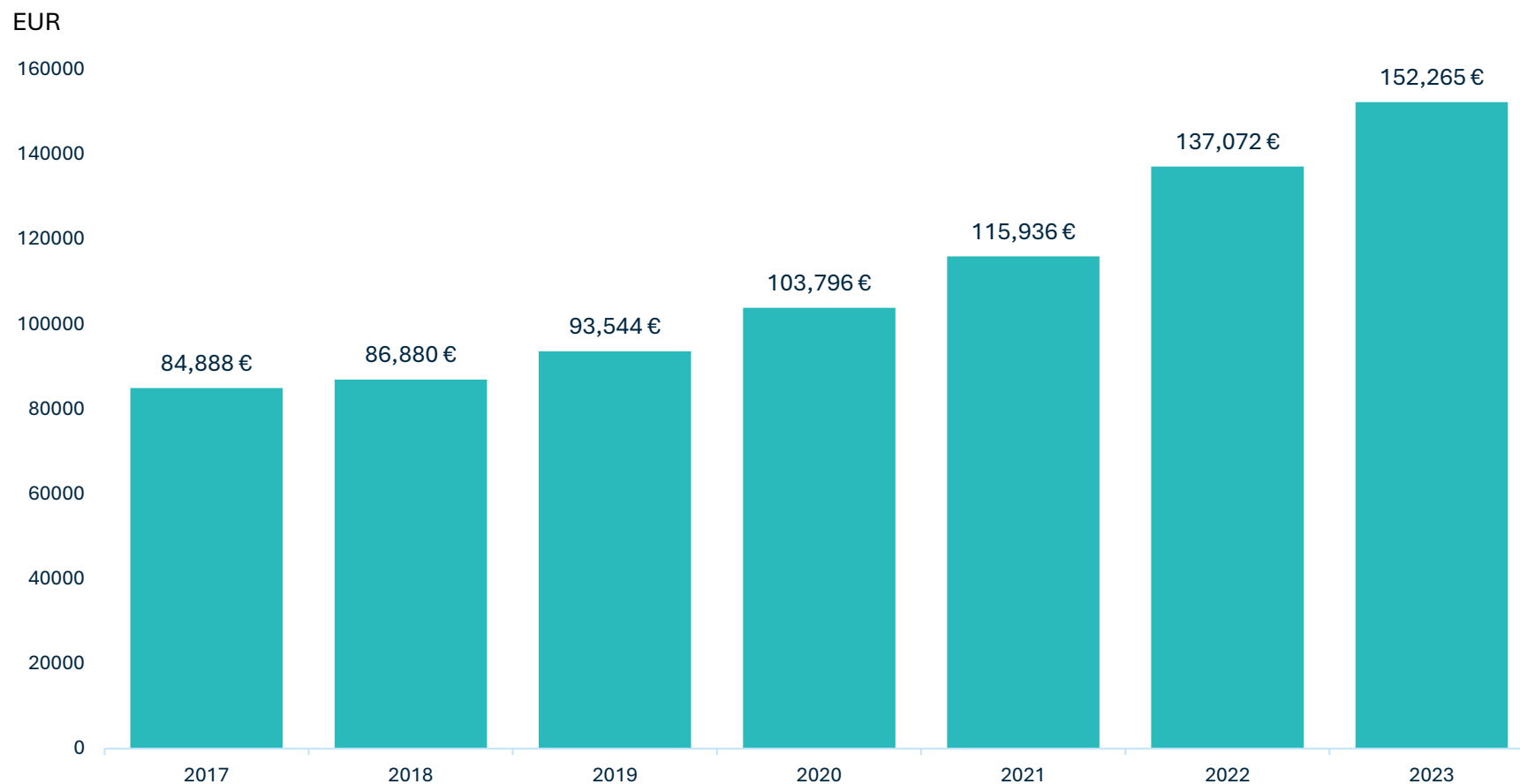
+3 %

nuo 2023 m.
spalio

Vilniuje vidutinio buto kaina ~60 tūkst. EUR didesnė nei 2019 m.

60 kv. m. buto Vilniuje vidutinė kaina
(valstybės duomenų agentūros duomenimis)

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

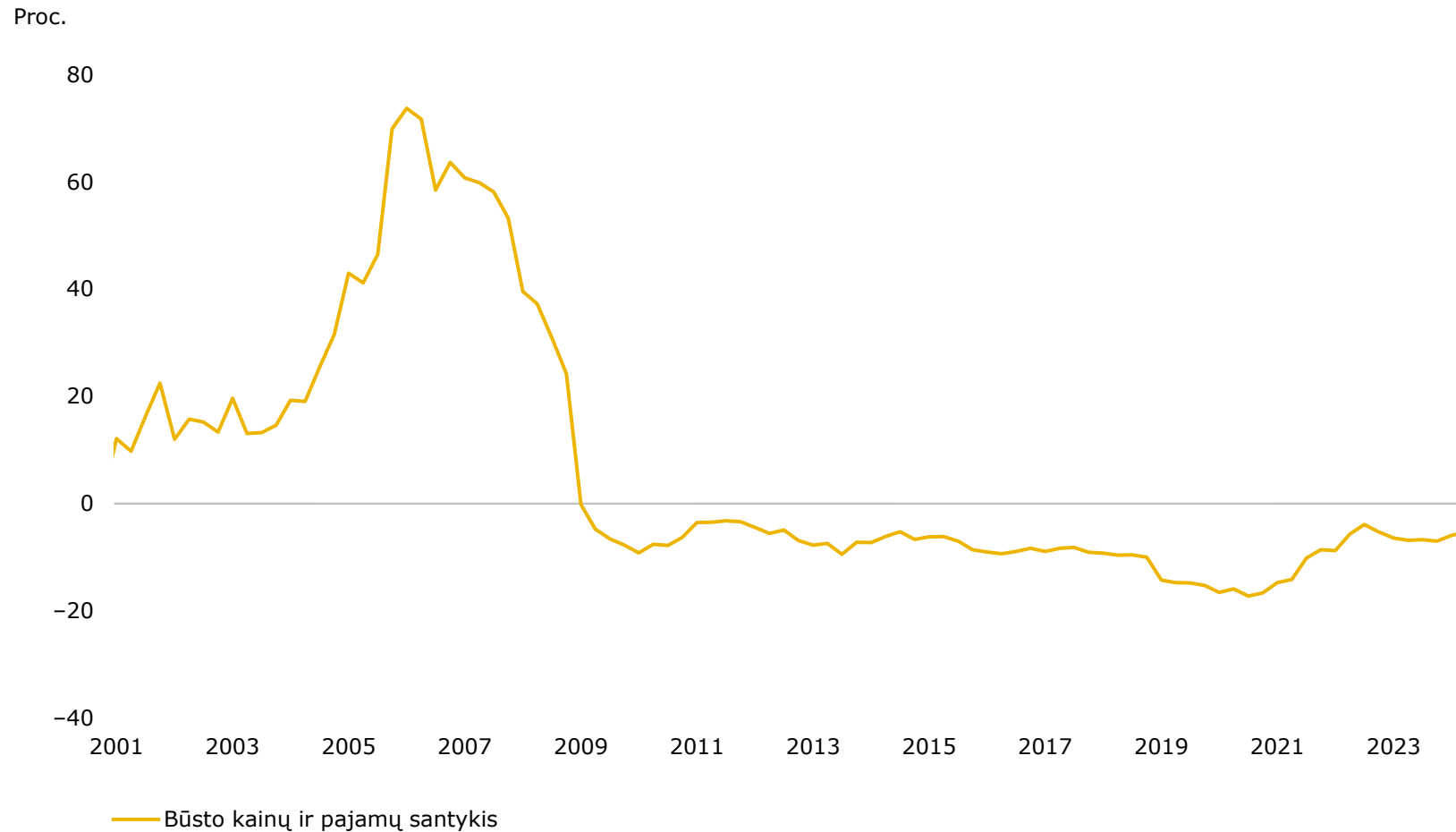

Ar būsto kainos pervertintos?

Ar būsto kainos pervertintos?

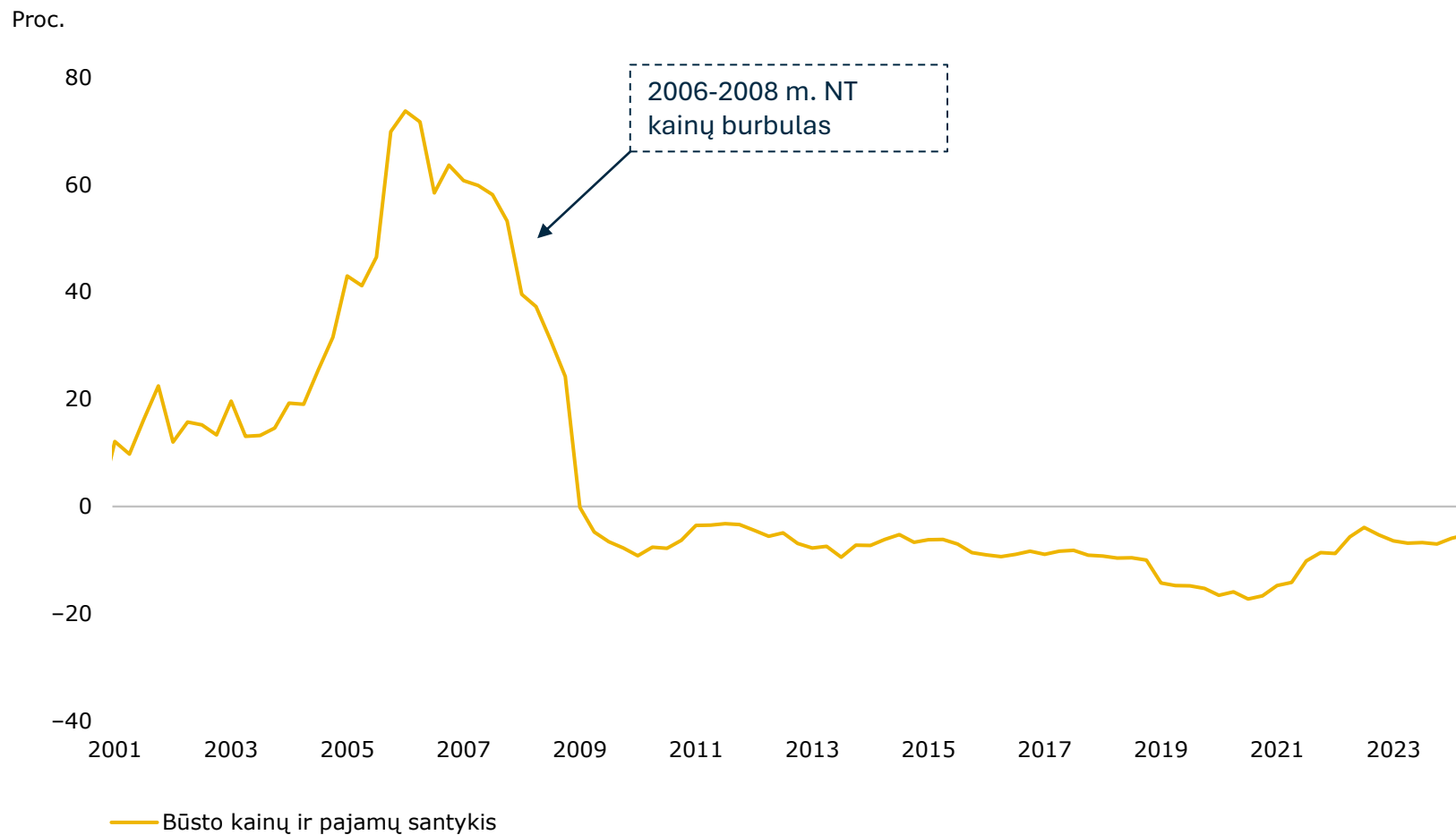

Būsto kainų atotrūkis nuo fundamentaliųjų verčių

Ar būsto kainos pervertintos?

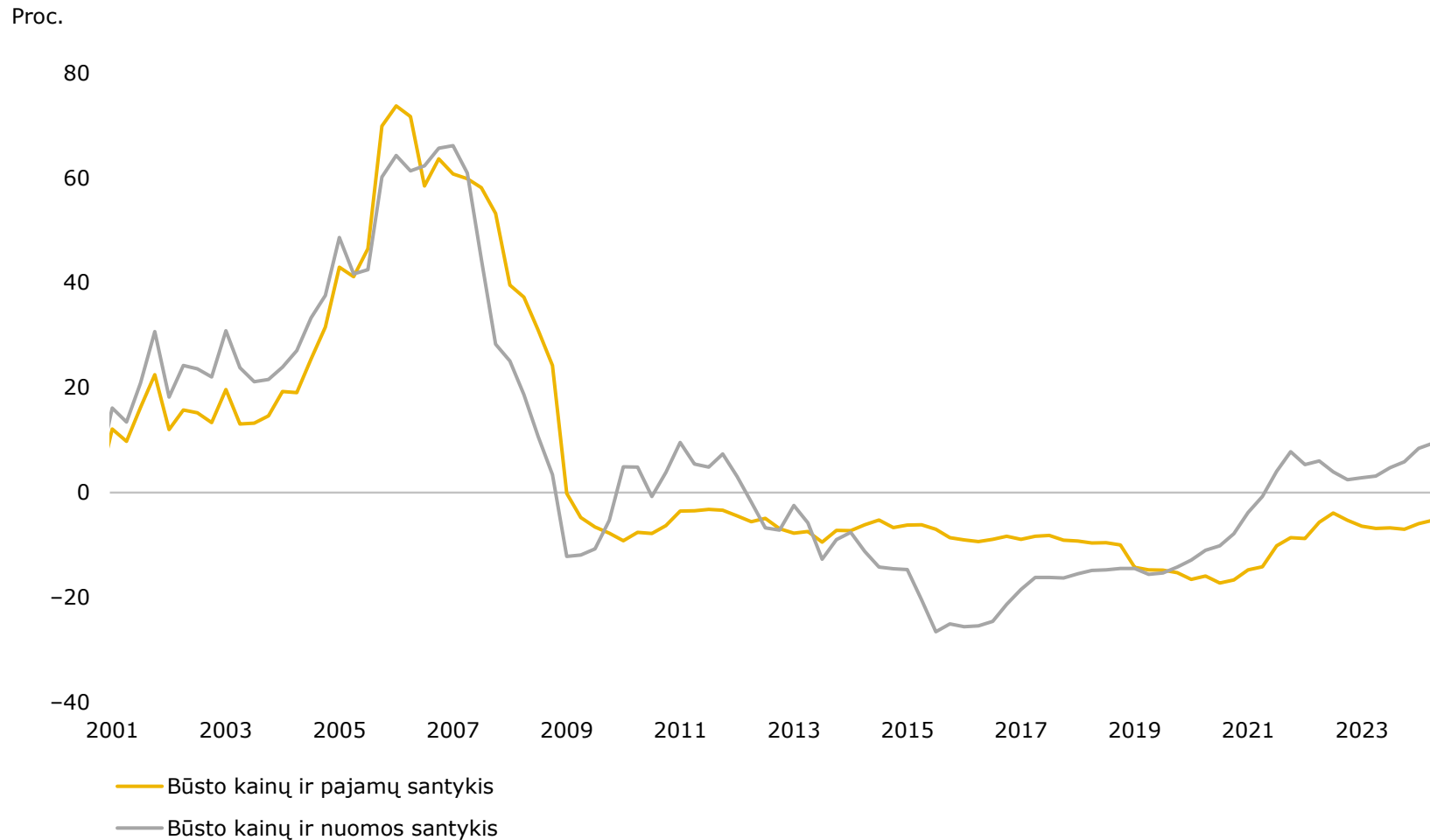
Būsto kainų atotrūkis nuo fundamentaliųjų verčių

Ar būsto kainos pervertintos?

Būsto kainų atotrūkis nuo fundamentaliųjų verčių

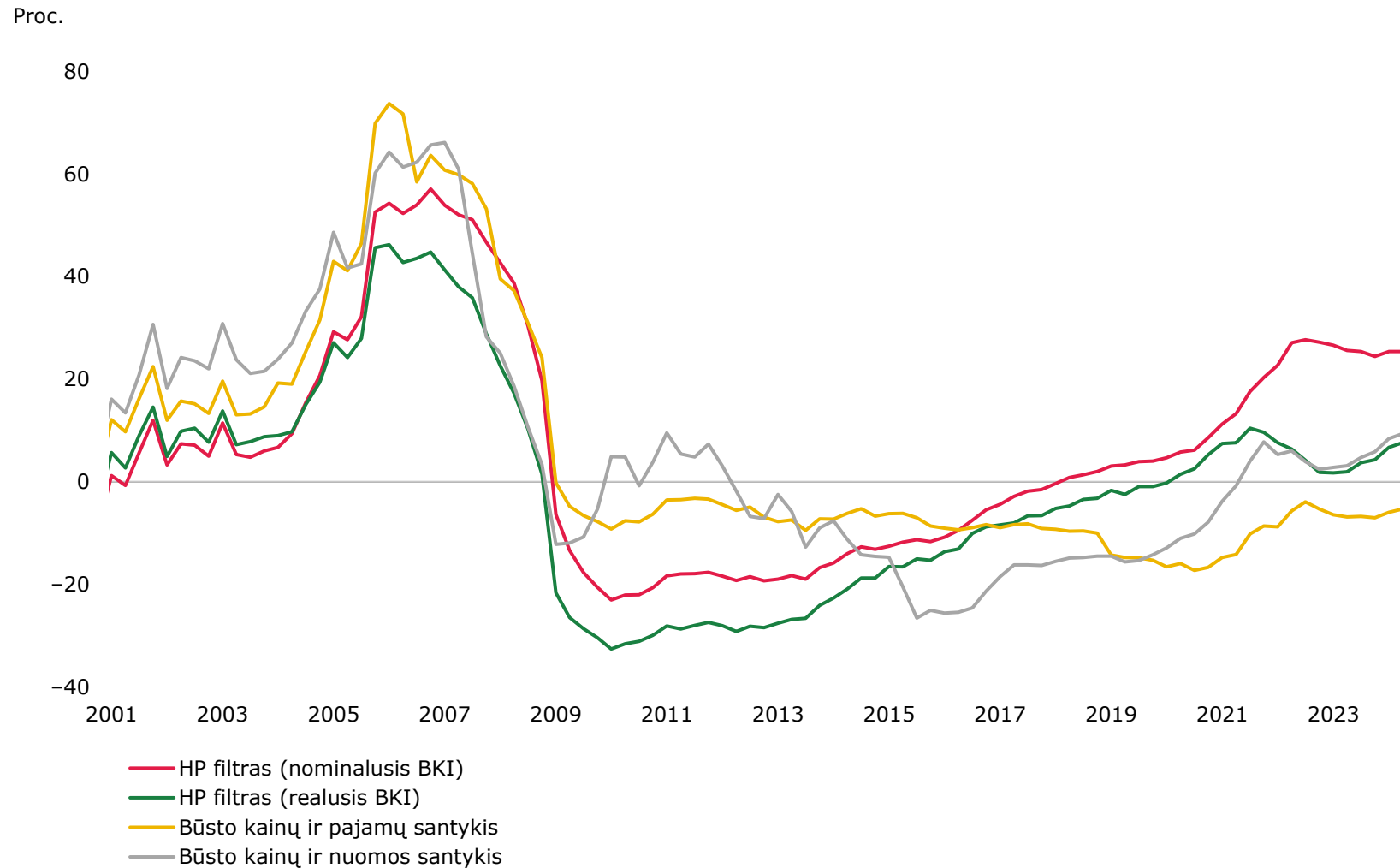

Ar būsto kainos pervertintos?

Būsto kainų atotrūkis nuo fundamentaliųjų verčių

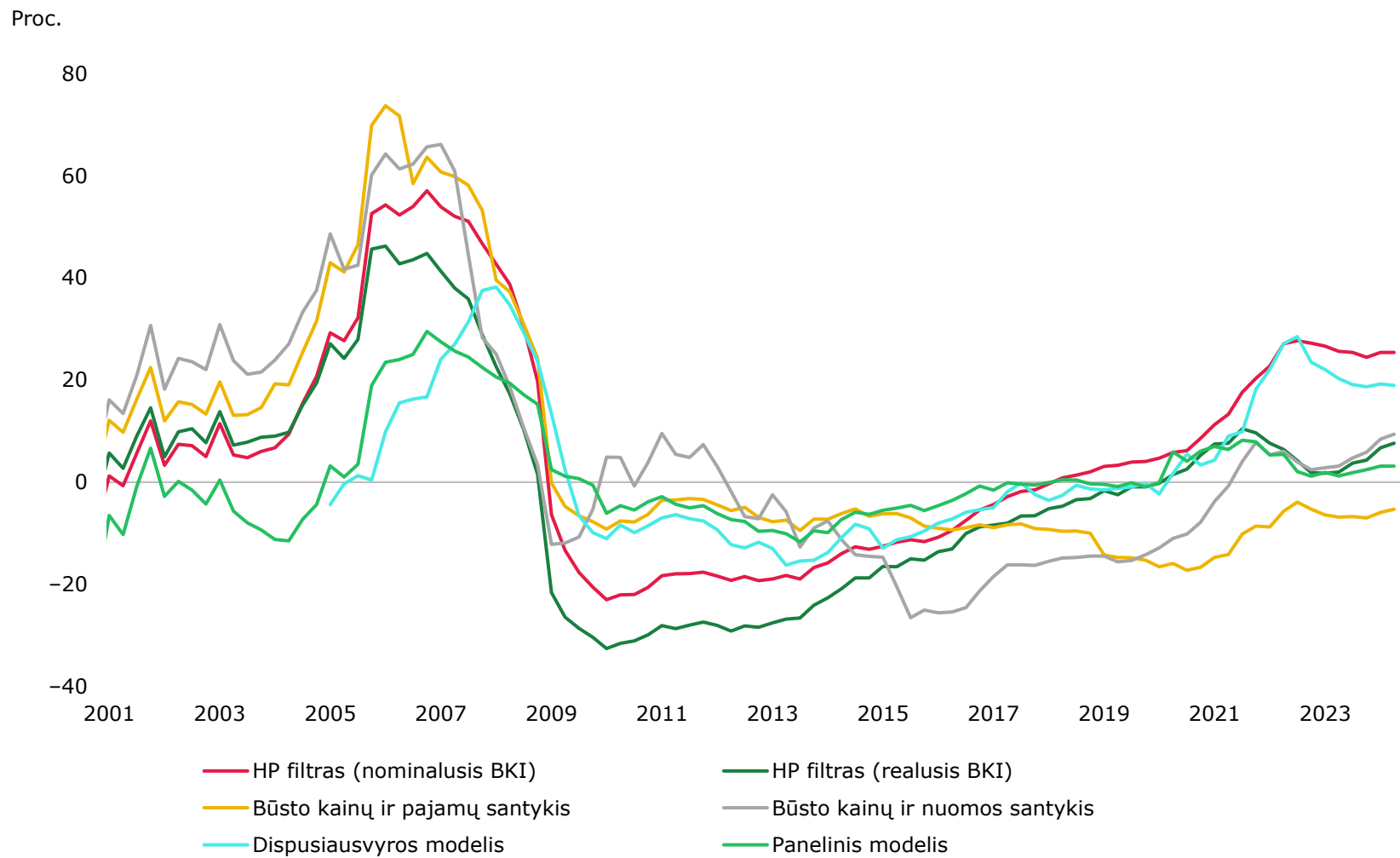

Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

Ar būsto kainos pervertintos?

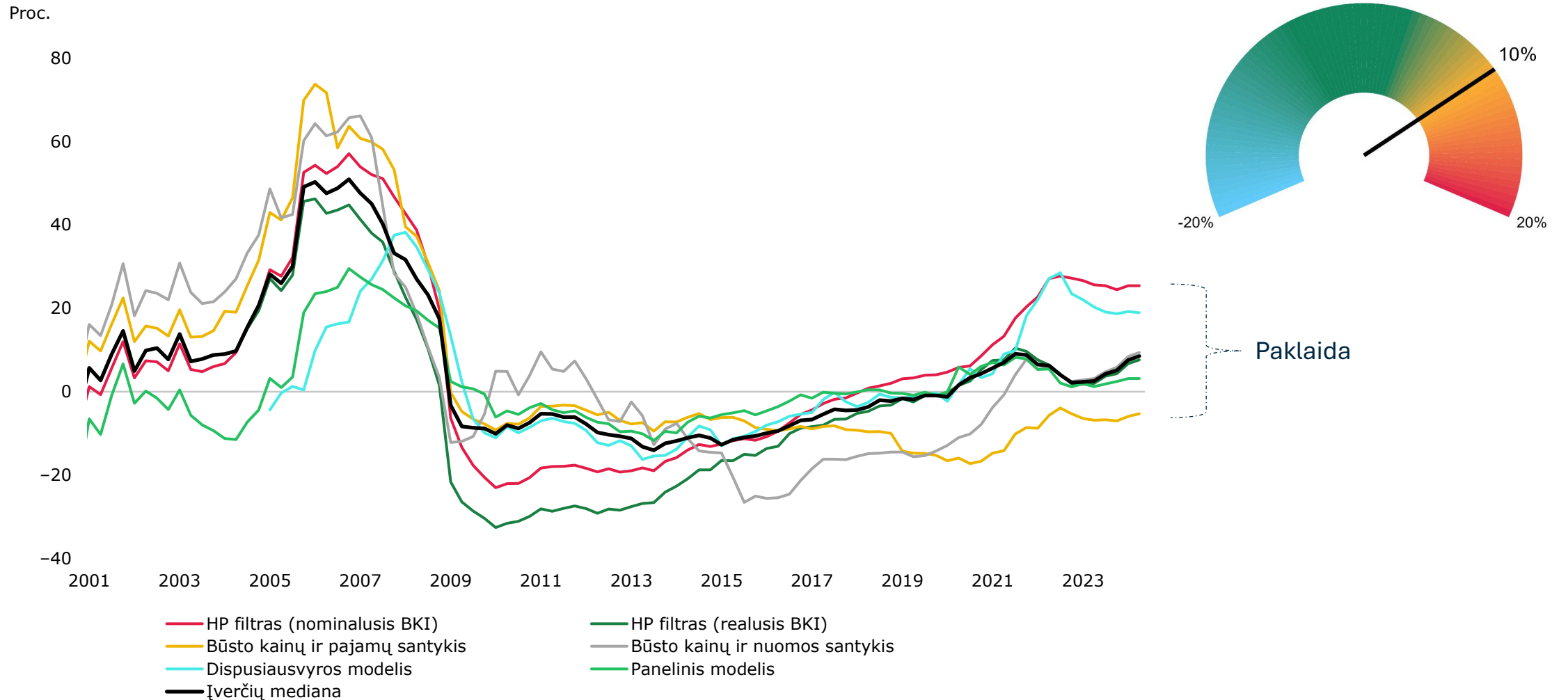
Būsto kainų atotrūkis nuo fundamentaliųjų verčių

Ar būsto kainos pervertintos?

Būsto kainų atotrūkis nuo fundamentaliųjų verčių

Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

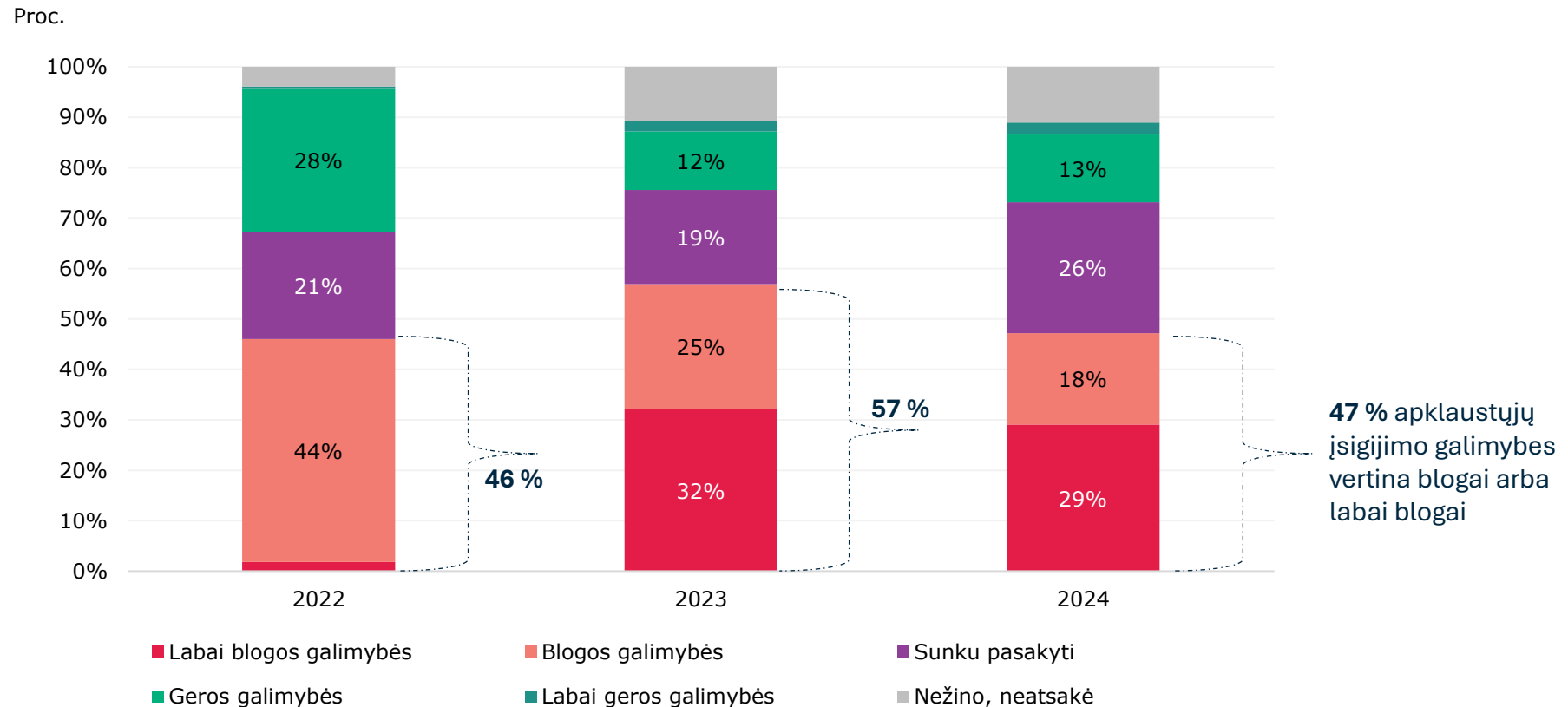

Ar būstas īperkamas?

Lietuvos banko gyventojų apklausa 2024: savo galimybes įpirkti NT gyventojai dar vertina prastai, bet kiek geriau nei pernai

Apklausa: Kaip vertinate galimybes įpirkti būstą?

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Kaip matuoti būsto įperkamumą?

I. Kiek metinių atlyginimų reikia įsigyti būstui ?

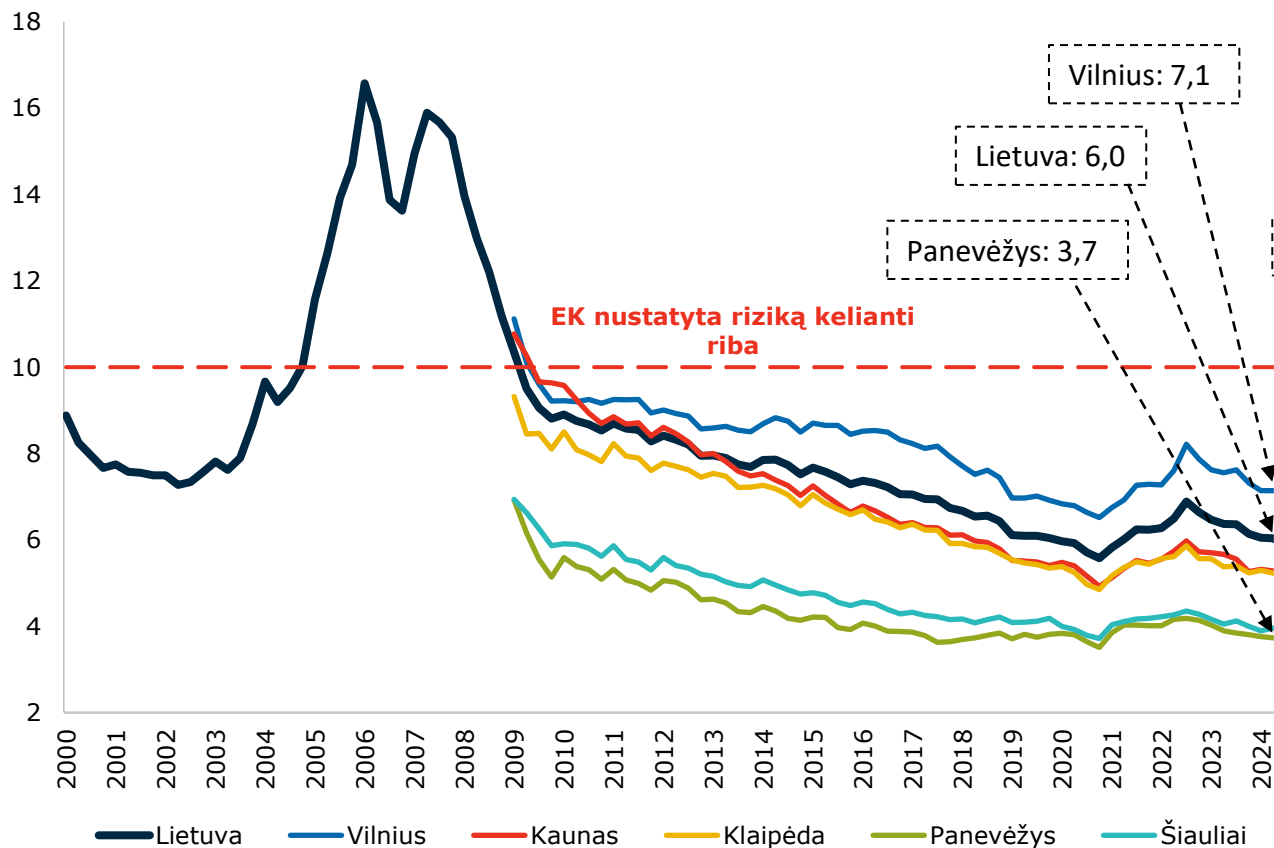
II. Kokio dydžio būstą galima įsigyti su paskola ?

III. Kokia atlyginimo dalis lieka atskaičius išlaidas būstui ?

I. Kiek metinių atlyginimų reikia įsigyti būstui ?

Būsto kainų ir pajamų santykis

Metiniai atlyginimai

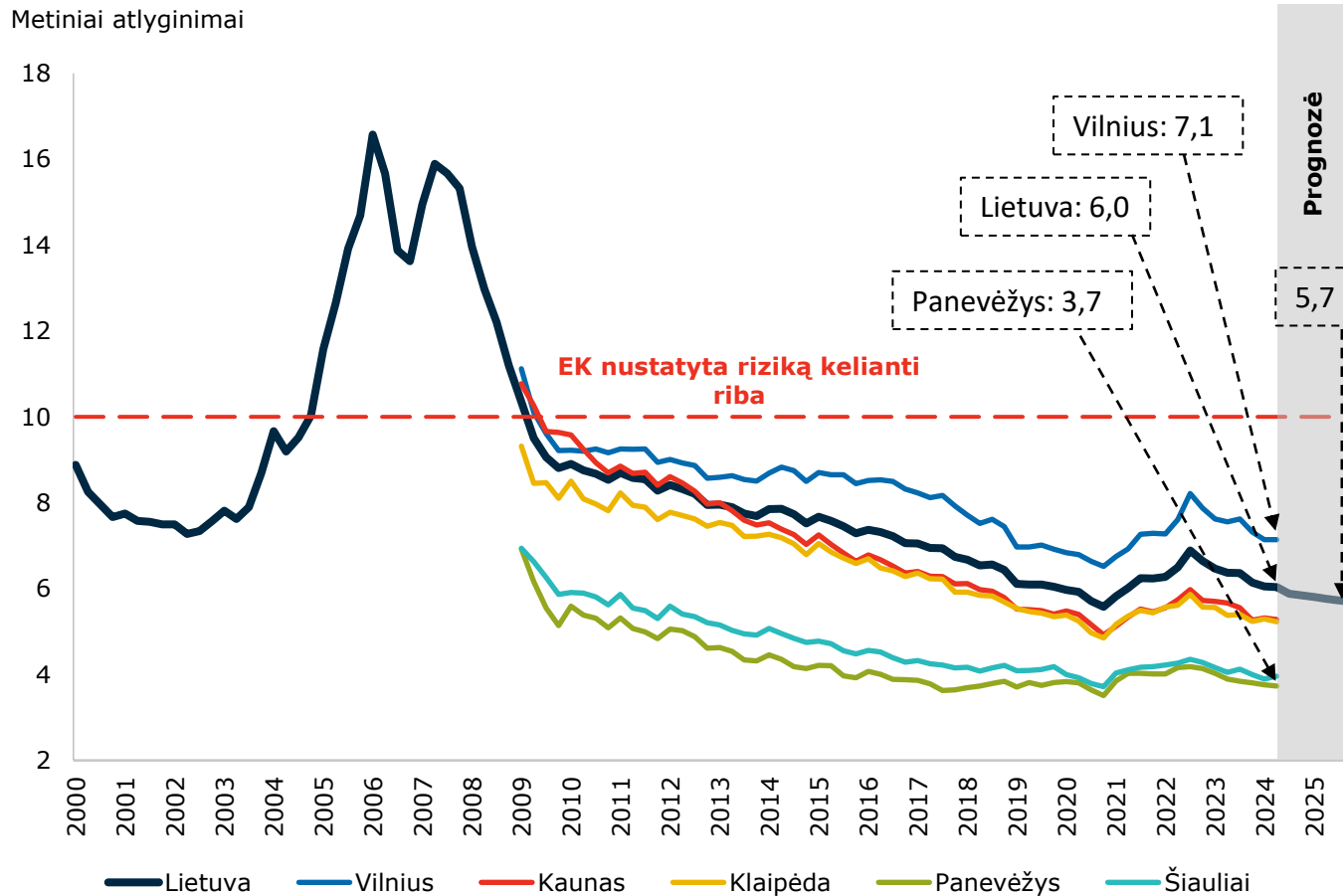

Šaltiniai: UAB „OBER-HAUS“ nekilnojamas turtas, VDA ir Lietuvos banko skaičiavimai.
 Pastabos: naudojamas vieno asmens vidutinis darbo užmokestis, 50 kv. m būstas. Pilku stačiakampiu pažymėta prognozė remiantis 2024 m. birželio mėn. Lietuvos banko makroekonominėmis prognozėmis.

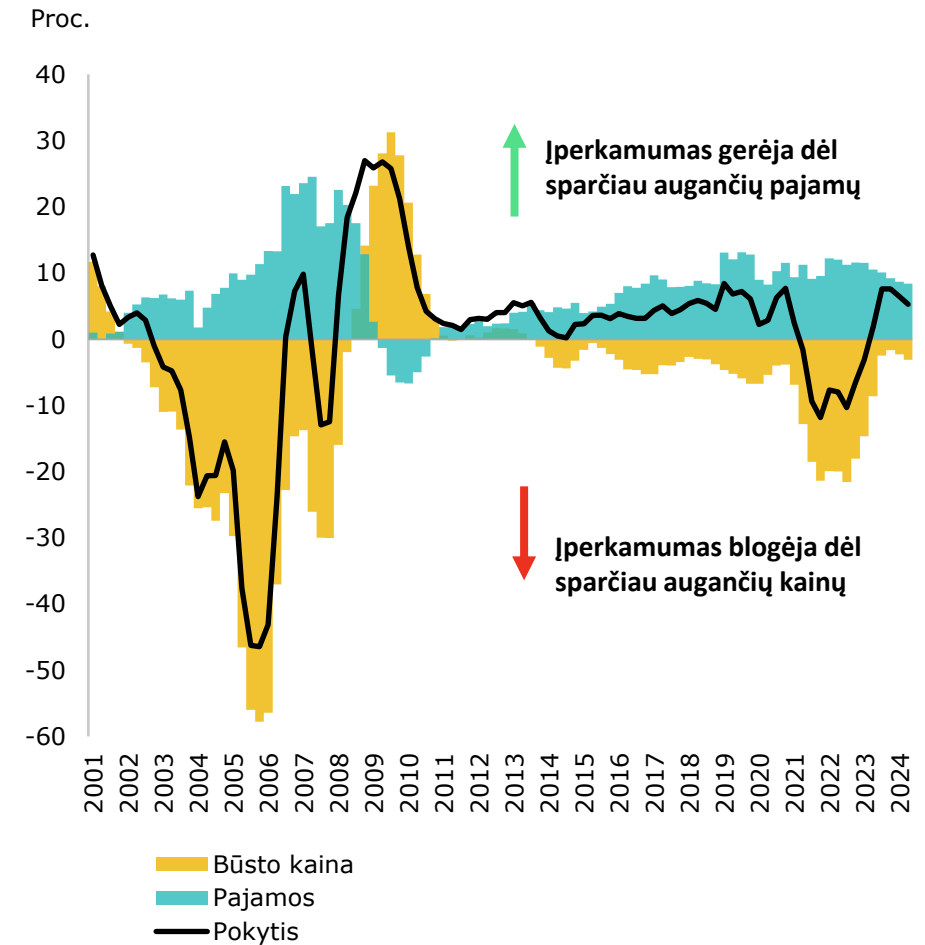

I. Kiek metinių atlyginimų reikia įsigyti būstui ?

Būsto kainų ir pajamų santykis

Būsto kainų ir pajamų santykio metinis pokytis

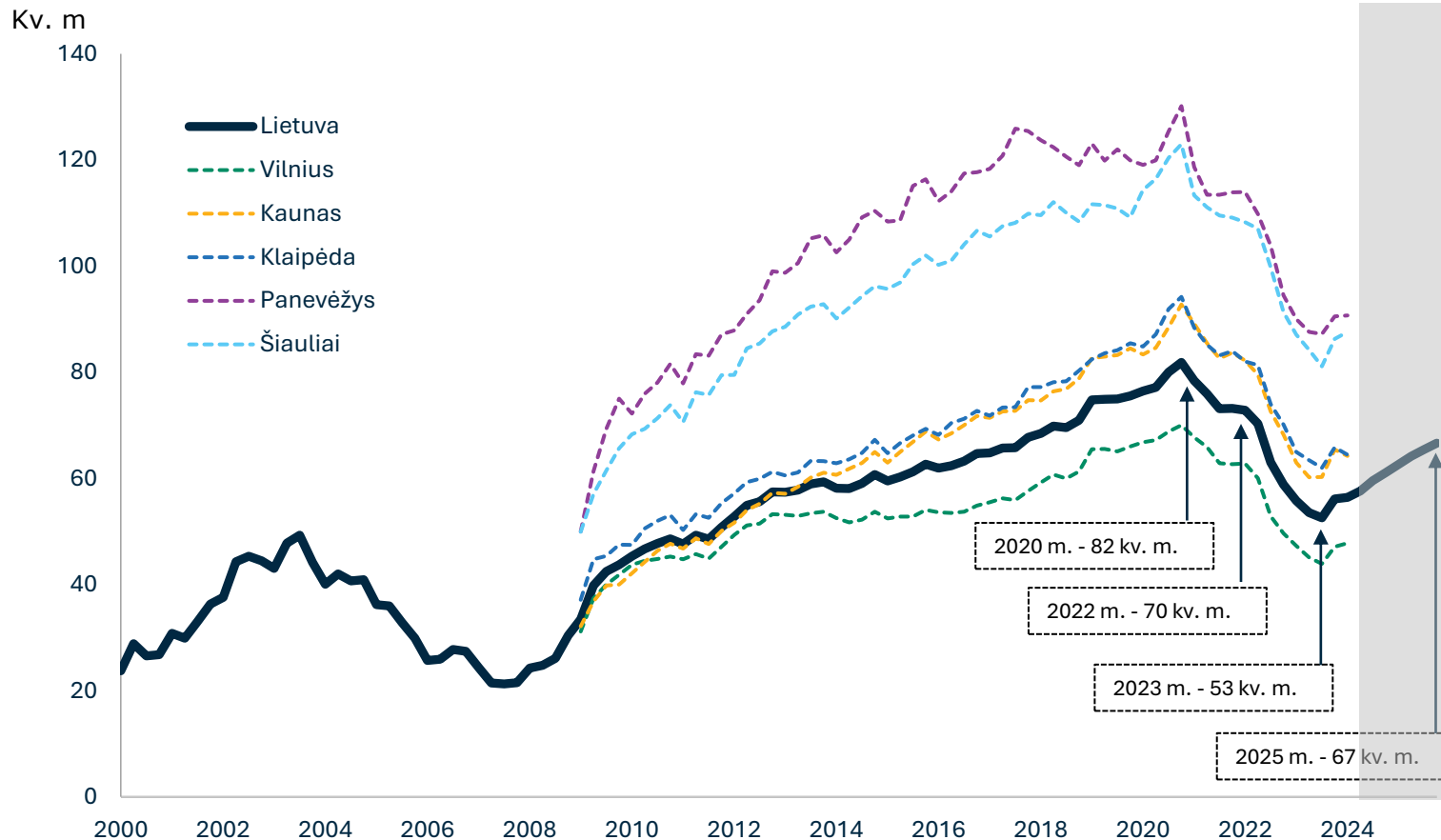
Šaltiniai: UAB „OBER-HAUS“ nekilnojamas turtas, VDA ir Lietuvos banko skaičiavimai.
Pastabos: naudojamas vieno asmens vidutinis darbo užmokestis, 50 kv. m būstas. Pilku stačiakampiu pažymėta prognozė remiantis 2024 m. birželio mėn. Lietuvos banko makroekonominėmis prognozėmis.

Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

II. Kokio dydžio būstą galima įsigyti su paskola ?

Su didžiausia galima paskola įperkamas būsto plotas už vidutinę kainą uždirbant vidutinį DU

Šaltiniai: UAB „OBER-HAUS“ nekilnojamas turtas, VDA ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pastabos: pilku stačiakampiu pažymėta prognozė remiantis 2024 m. birželio mėn. Lietuvos banko makroekonominėmis prognozėmis ir finansų rinkų lūkesčiais dėl 6 mėn. EURIBOR palūkanų normų. Skaičiavimams naudojamas vieno asmens vidutinis darbo užmokestis. Skaičiavimams visais laikotarpiais taikomi nuo 2015 m. galiojantys ASN.

Su paskola vidutiniškai įperkamas būsto plotas Lietuvoje didžiausią reikšmę pasiekė 2020 m. pabaigoje (82 kv. m.)

Paspartėjus būsto kainų augimui 2022 m. bet palūkanų normoms išliekant mažoms, su paskola įperkamas plotas sumažėjo iki 70 kv. m.

Pakilus palūkanų normoms 2023 m. pabaigoje įperkamas plotas sumažėjo iki 2012 m. lygio (53 kv. m.)

Atlyginimams lenkiant būsto kainų augimą, o palūkanoms mažėjant, įperkamas su paskola pamažu gerės

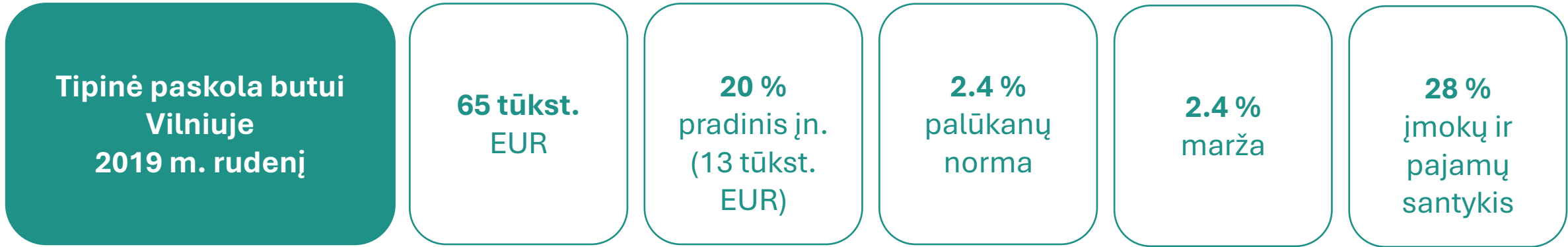
Kaip keitėsi paskolų sąlygos butui Vilniuje?

Kaip keitėsi paskolų sąlygos butui Vilniuje?

Kaip keitėsi paskolų sąlygos butui Vilniuje?

Tipinė paskola butui Vilniuje	65 tūkst. EUR	20 % pradinis įn. (13 tūkst. EUR)	2.4 % palūkanų norma	2.4 % marža	28 % įmokų ir pajamų santykis
2019 m. rudenį					
Tipinė paskola butui Vilniuje	105 tūkst. EUR	20 % pradinis įn. (21 tūkst. EUR)	5.8 % palūkanų norma	1.7 % marža	35 % įmokų ir pajamų santykis
2023 m. rudenį					

Kaip keitėsi paskolų sąlygos butui Vilniuje?

Tipinė paskola butui Vilniuje 2019 m. rudenį	65 tūkst. EUR	20 % pradinis įn. (13 tūkst. EUR)	2.4 % palūkanų norma	2.4 % marža	28 % įmokų ir pajamų santykis
Tipinė paskola butui Vilniuje 2023 m. rudenį	 105 tūkst. EUR	 20 % pradinis įn. (21 tūkst. EUR)	 5.8 % palūkanų norma	 1.7 % marža	 35 % įmokų ir pajamų santykis
Tipinė paskola butui Vilniuje 2024 m. rudenį	 108 tūkst. EUR	 20 % pradinis įn. (22 tūkst. EUR)	 4.9 % palūkanų norma	 1.5 % marža	 34 % įmokų ir pajamų santykis

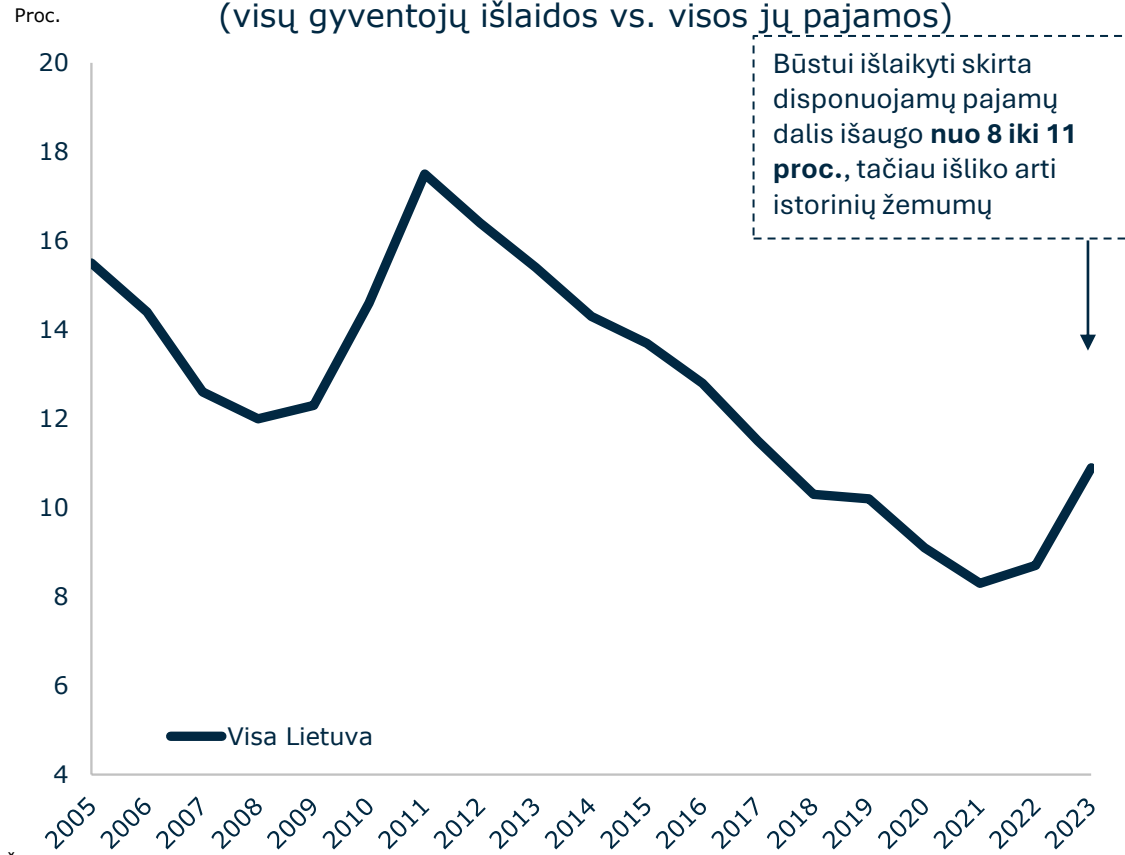
Kaip keitėsi paskolų sąlygos butui Vilniuje?

Tipinė paskola butui Vilniuje 2019 m. rudenį	65 tūkst. EUR	20 % pradinis įn. (13 tūkst. EUR)	2.4 % palūkanų norma	2.4 % marža	28 % įmokų ir pajamų santykis
Tipinė paskola butui Vilniuje 2023 m. rudenį	 105 tūkst. EUR	 20 % pradinis įn. (21 tūkst. EUR)	 5.8 % palūkanų norma	 1.7 % marža	 35 % įmokų ir pajamų santykis
Tipinė paskola butui Vilniuje 2024 m. rudenį	 108 tūkst. EUR	 20 % pradinis įn. (22 tūkst. EUR)	 4.9 % palūkanų norma	 1.5 % marža	 34 % įmokų ir pajamų santykis

III. Kokia atlyginimo dalis lieka atskaičius išlaidas būstui ?

Vidutiniškai išleidžiama disponuojamųjų pajamų dalis būstui išlaikyti

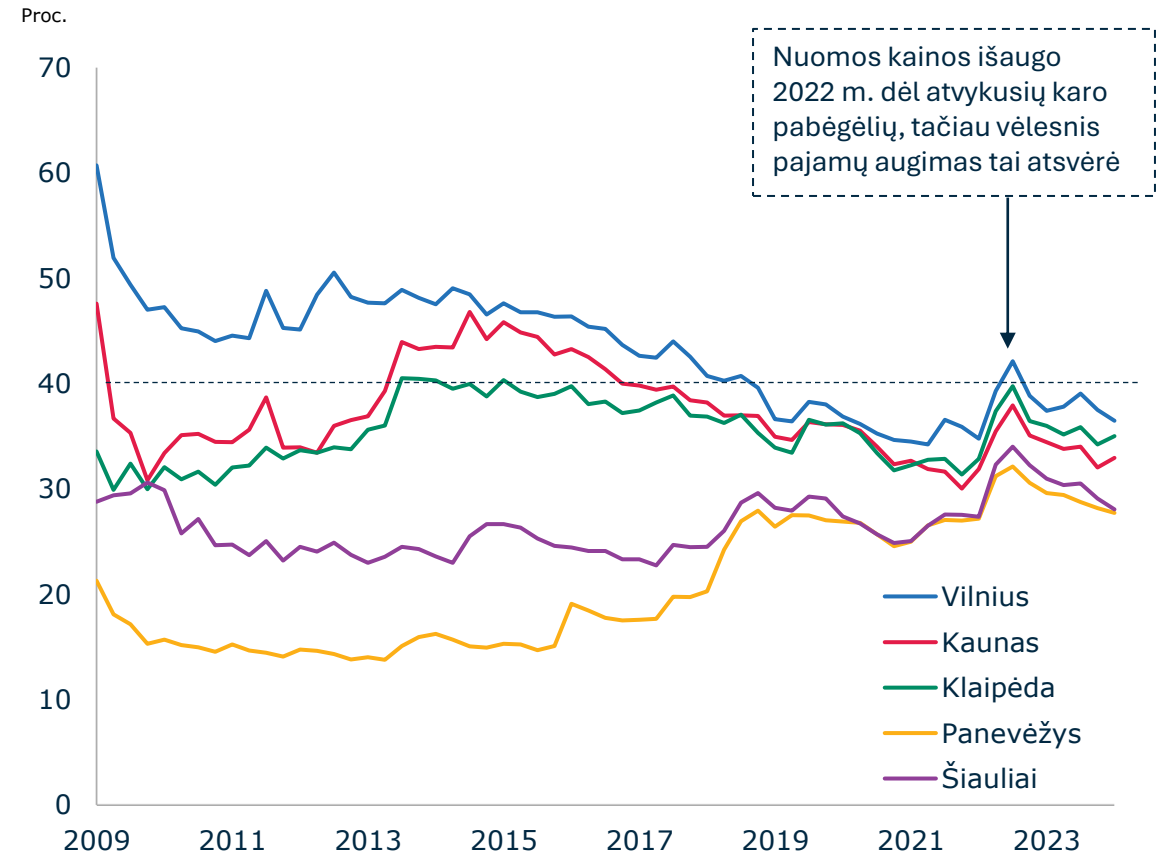
(visų gyventojų išlaidos vs. visos jų pajamos)

Šaltinis: VDA.

Pastabos: didieji miestai – Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys. Išlaidos būstui išlaikyti – mokesčiai už būsto nuomą, elektrą, dujas, šildymą, kūrą, vandenį, kitas komunalines paslaugas, įskaitant šildymo, karšto ir šalto vandens išlaidų kompensacijas, palūkanas už būsto paskolą, būsto draudimą.

Vidutinės nuomos kainos ir vidutinių pajamų santykis

Šaltiniai: VDA, UAB „OBER-HAUS“ nekilnojamas turtas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

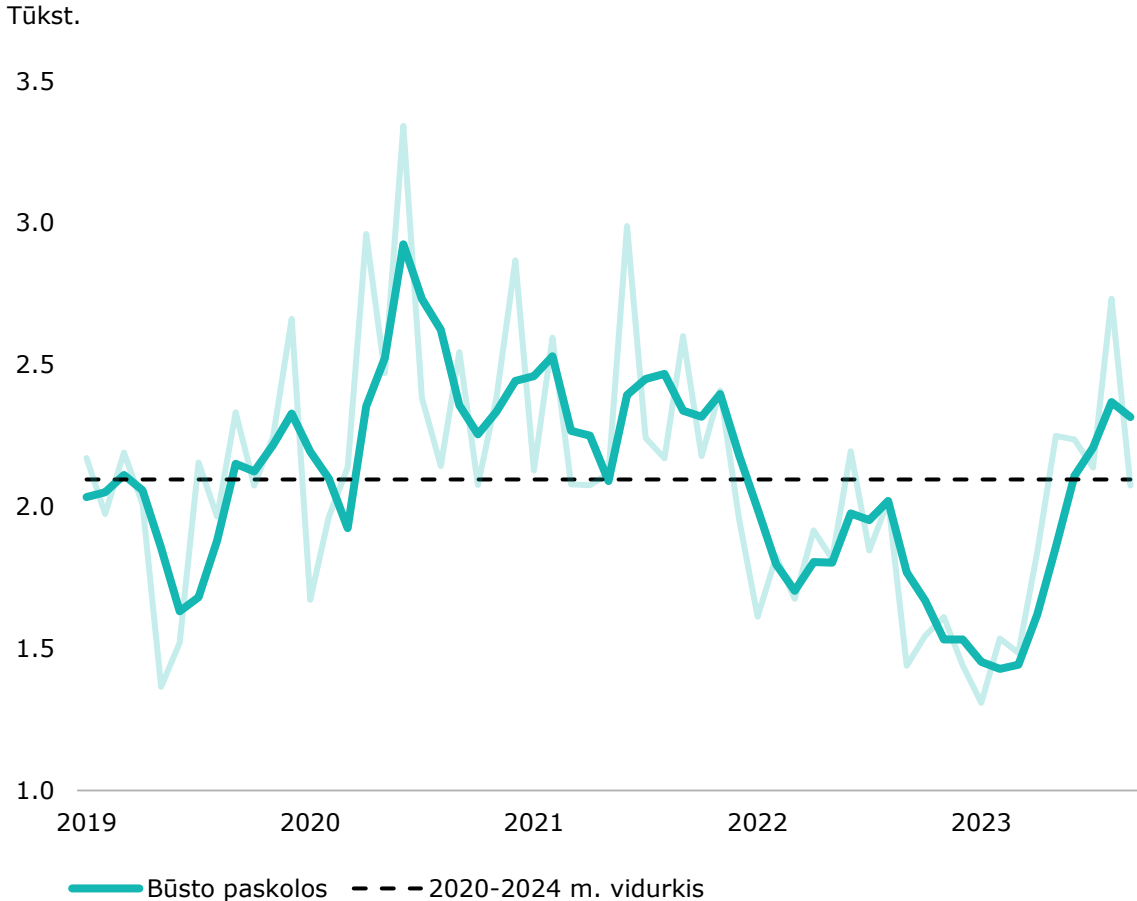
Ar jau matome būsto pirkimų atsigavimą?

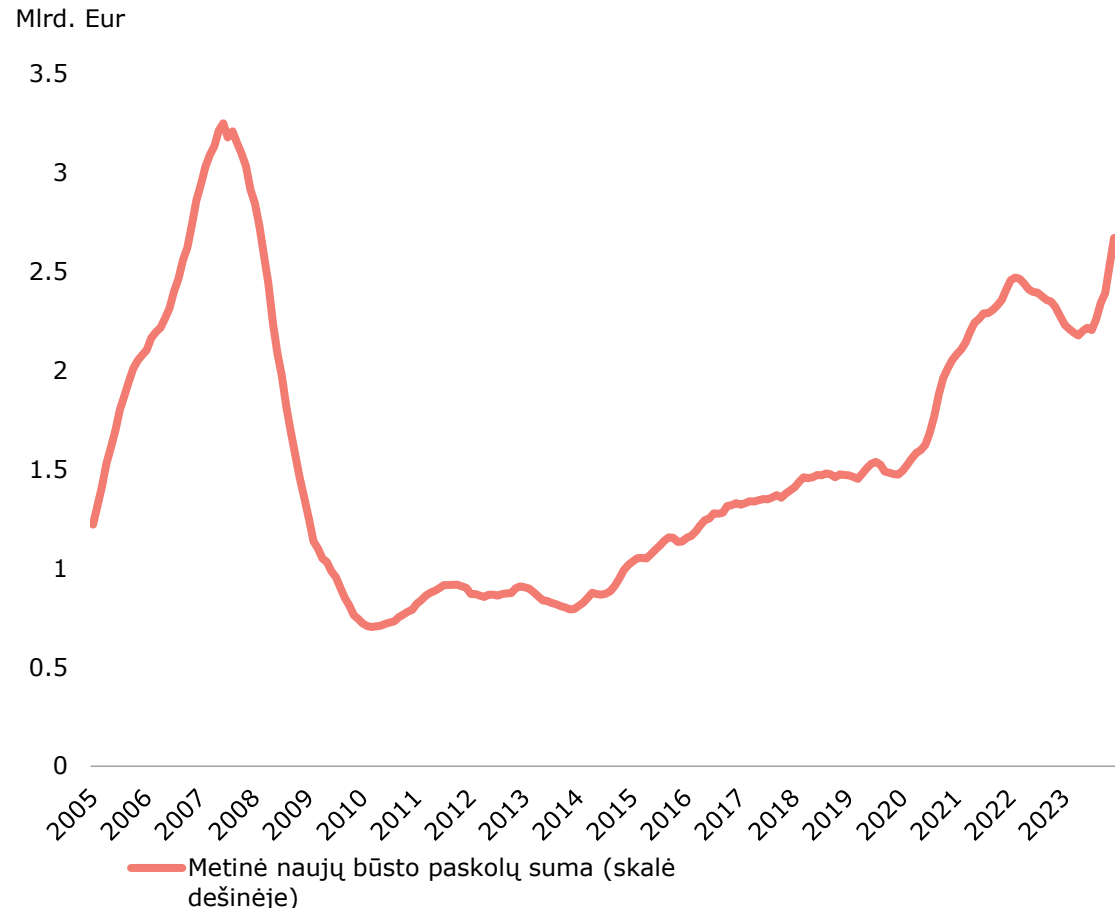
Naujų būsto paskolų skaičius pasiekė iki-pandeminį lygį, o vertė jau viršija 2021 m. piką

Per mėnesį išduodamų būsto paskolų skaičius

Šaltinis: Paskolų rizikos duomenų bazė.
Pastaba: tamsesnė kreivė – 3 mėn. slankusis vidurkis

Naujų būsto paskolų metinis srautas, EUR

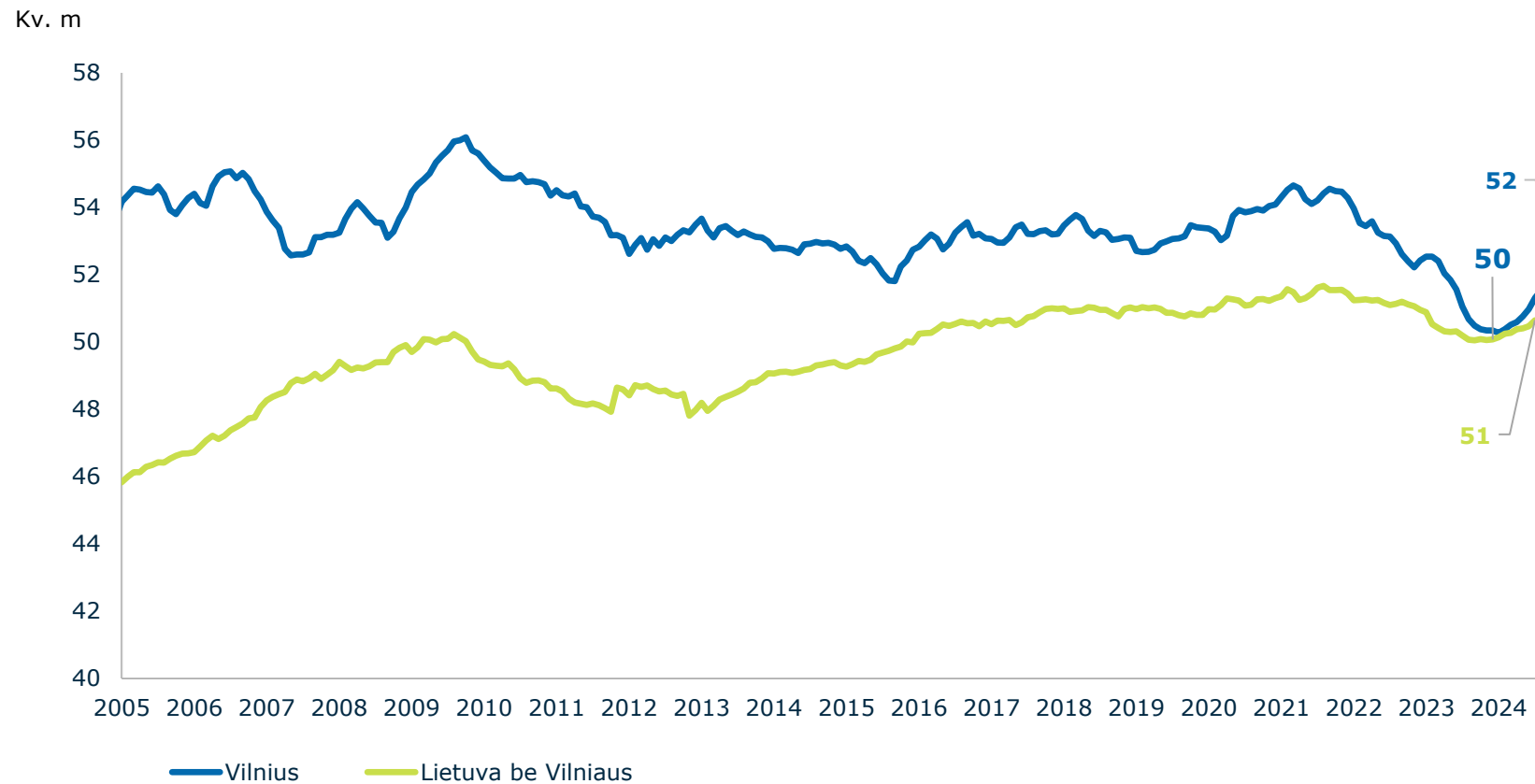

Šaltinis: Lietuvos bankas.
Pastaba: punktyru žymima 2015-2019 m. tendencija.

Vidutinis įsigyto būsto plotas pradeda atsispirti nuo dugno

Vidutinis įsigytų butų plotas, kv. m.

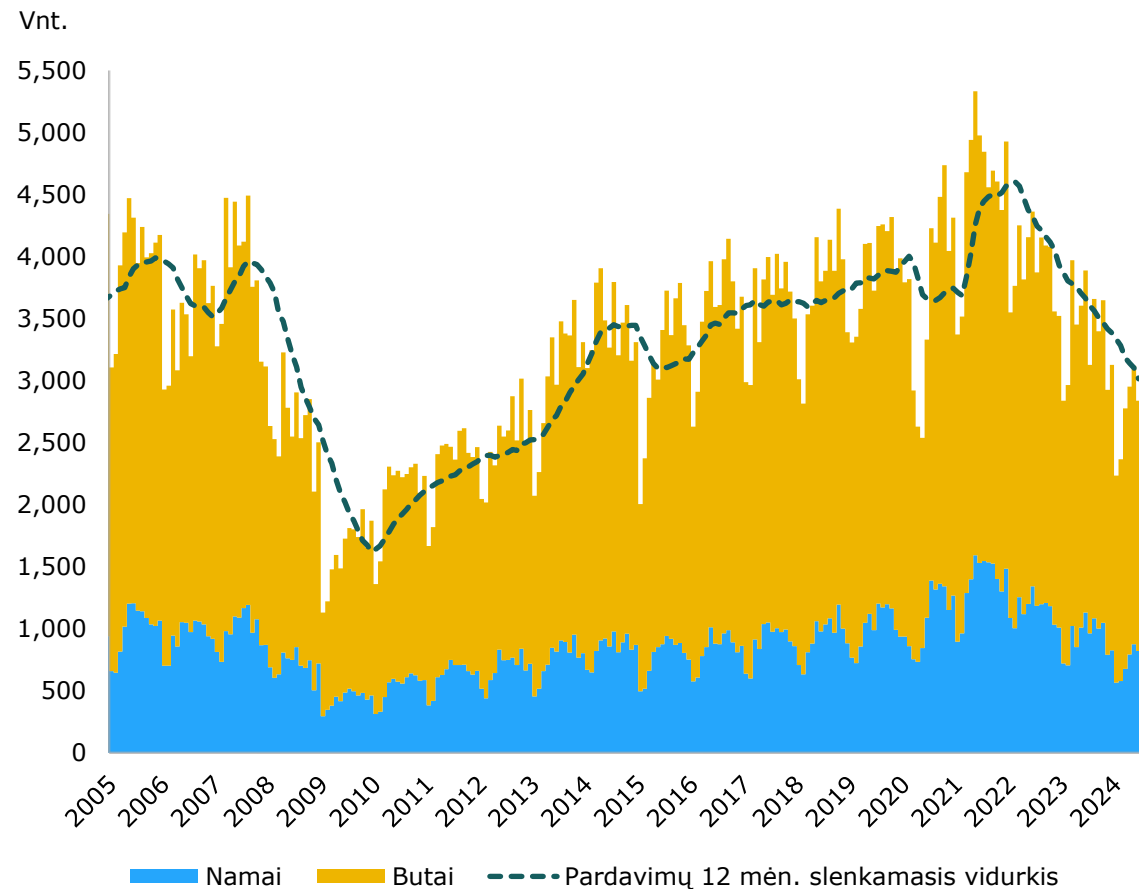

Šaltiniai: VĮ Registrų centras ir Lietuvos banko skaičiavimai.
Pastaba: 12 mėn. slenkamasis vidurkis.

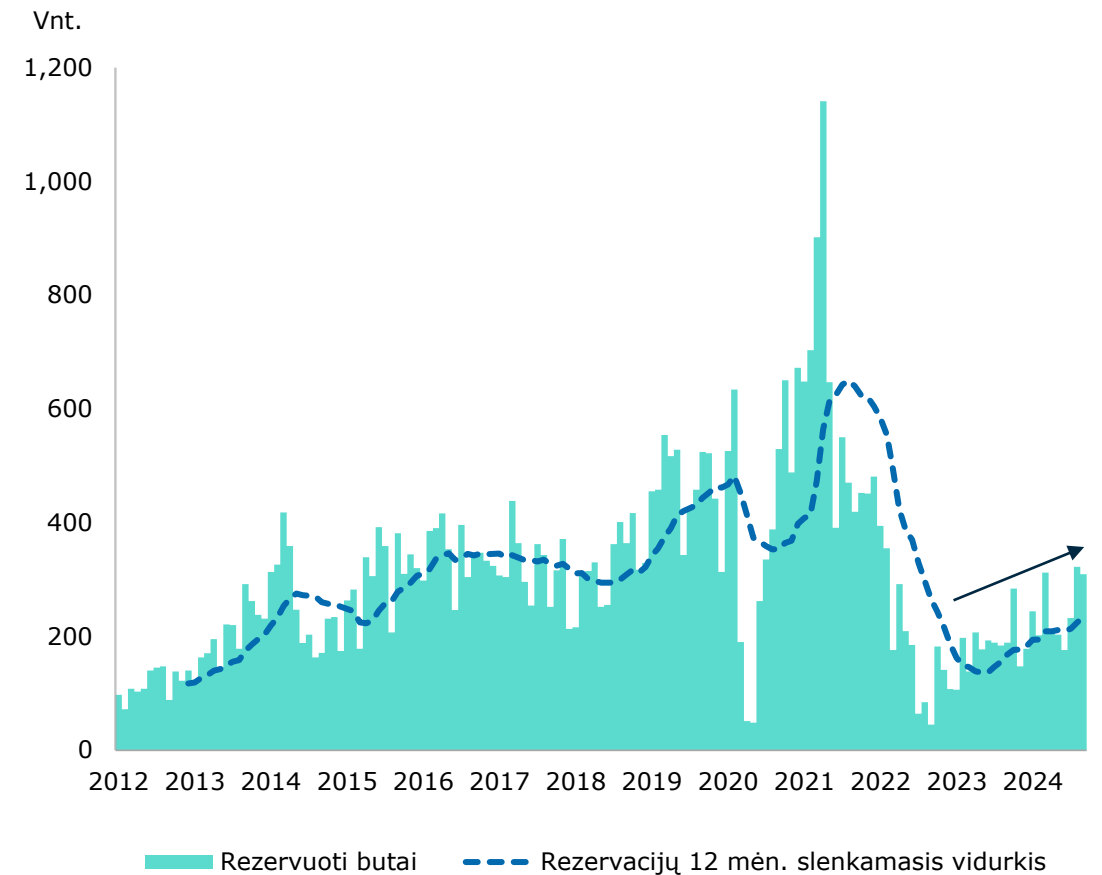
Įregistruotų sandorių skaičius dar žemas, bet preliminarinių sutarčių pamažu daugėja

Per mėnesį įregistruotų būsto sandorių skaičius Lietuvoje

Šaltinis: Registrų centras.

Vilniaus pirminėje rinkoje rezervuotų naujų būstų skaičius

Šaltinis: UAB „Inreal“.

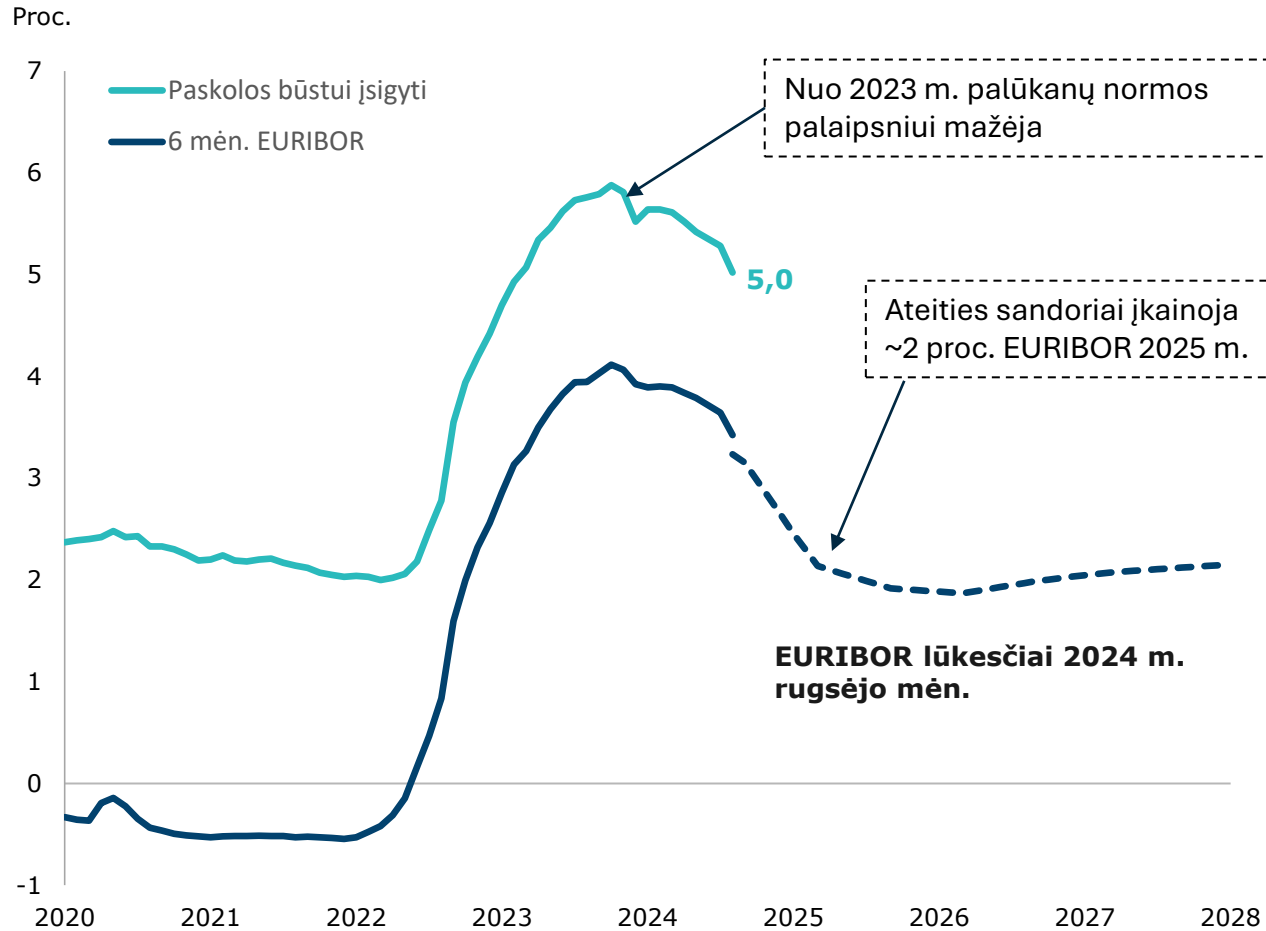

Ko laukti ateityje?

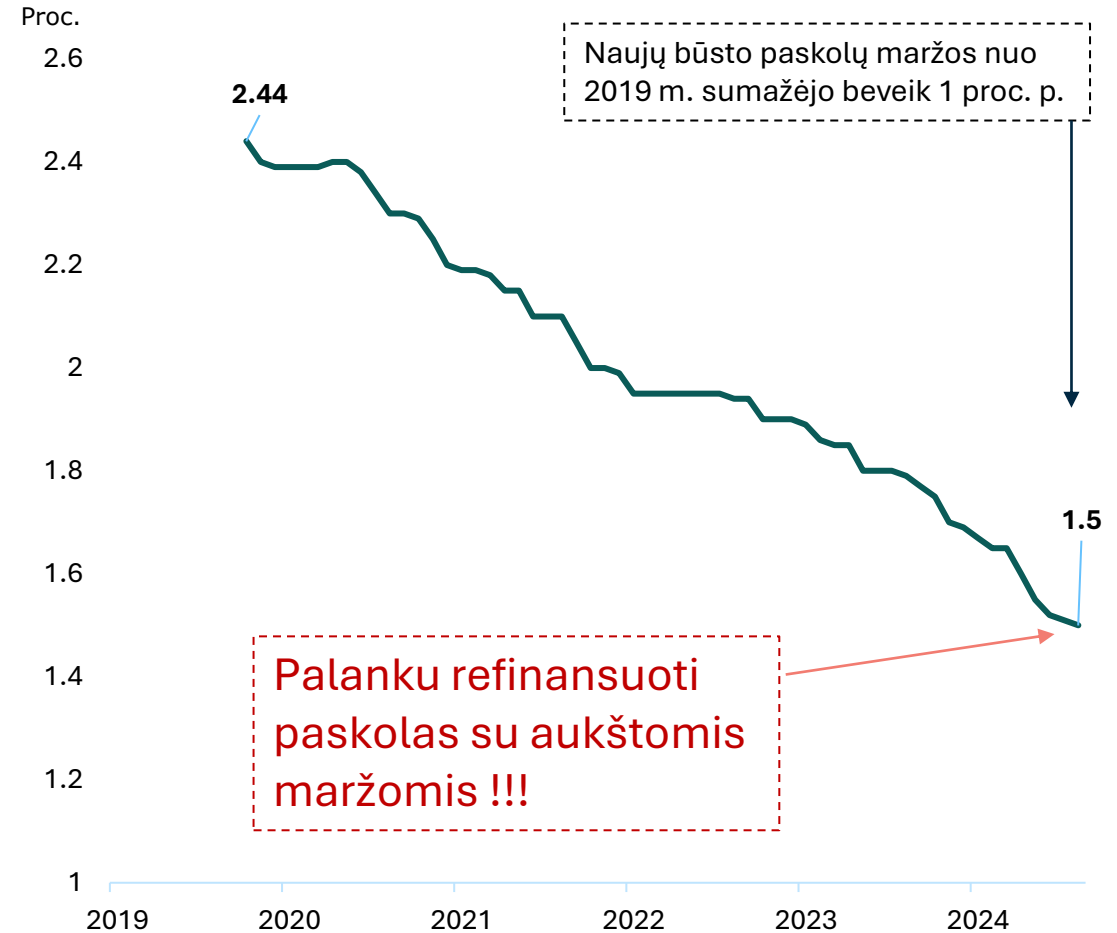

Palūkanų normos turėtų toliau mažėti

Naujų būsto paskolų Lietuvoje palūkanų normos

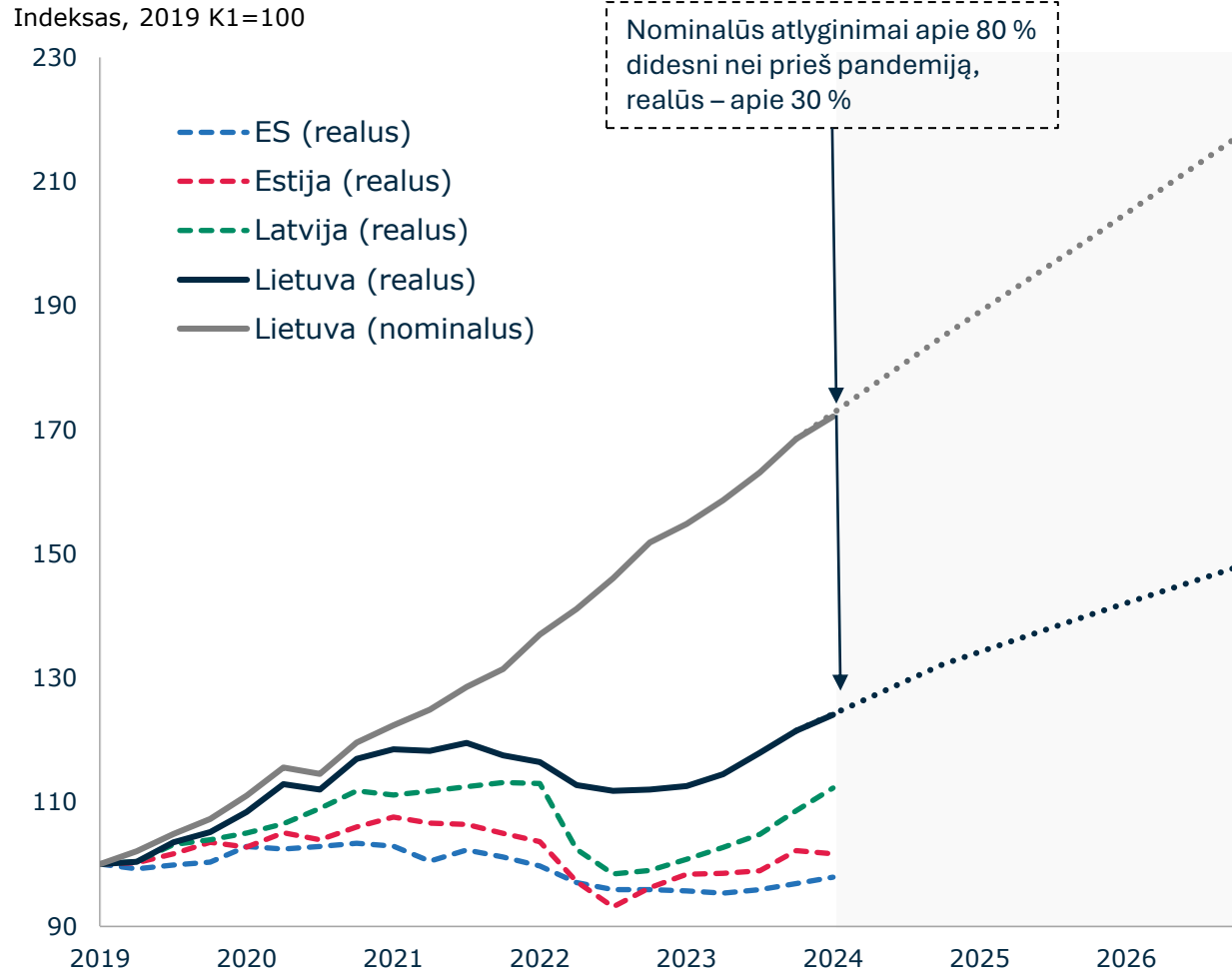
Naujų būsto paskolų Lietuvoje maržos

Lietuvos gyventojų atlyginimai ir toliau turėtų augti

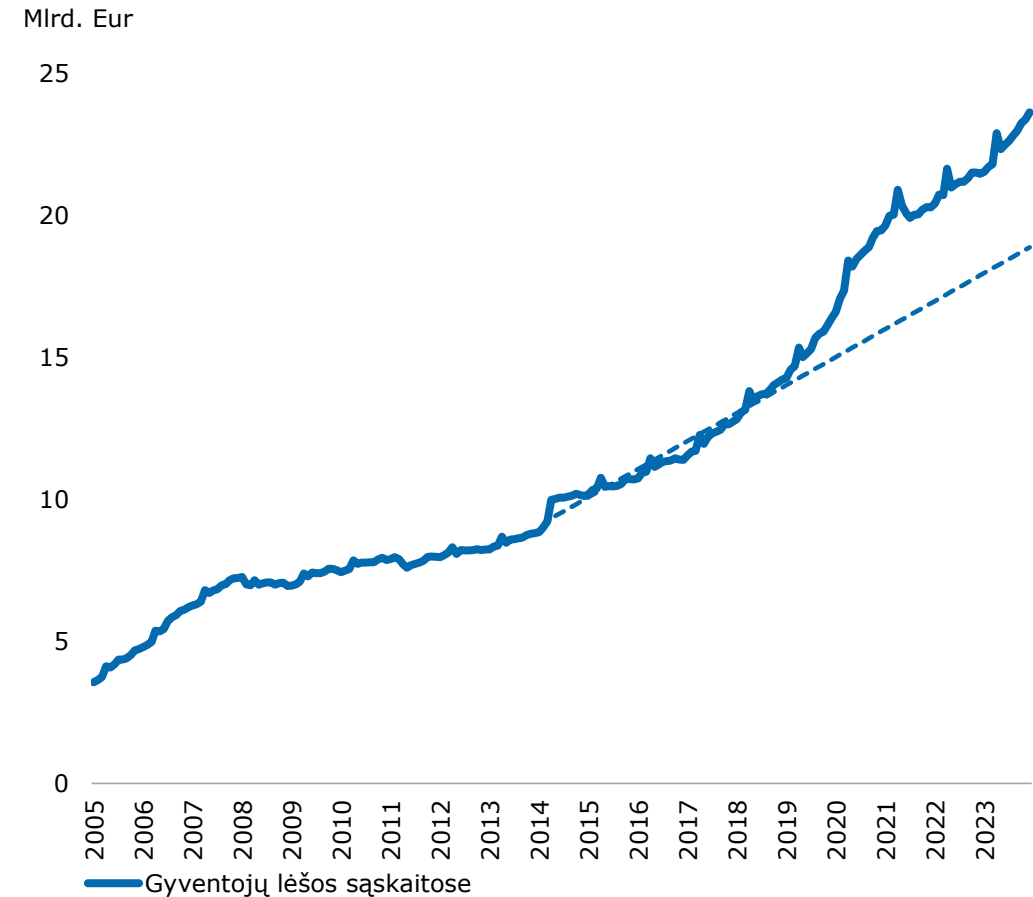

Realiojo darbo užmokesčio raida ir prognozė

Šaltinis: Eurostatas.

Namų ūkių lėšos kredito įstaigose

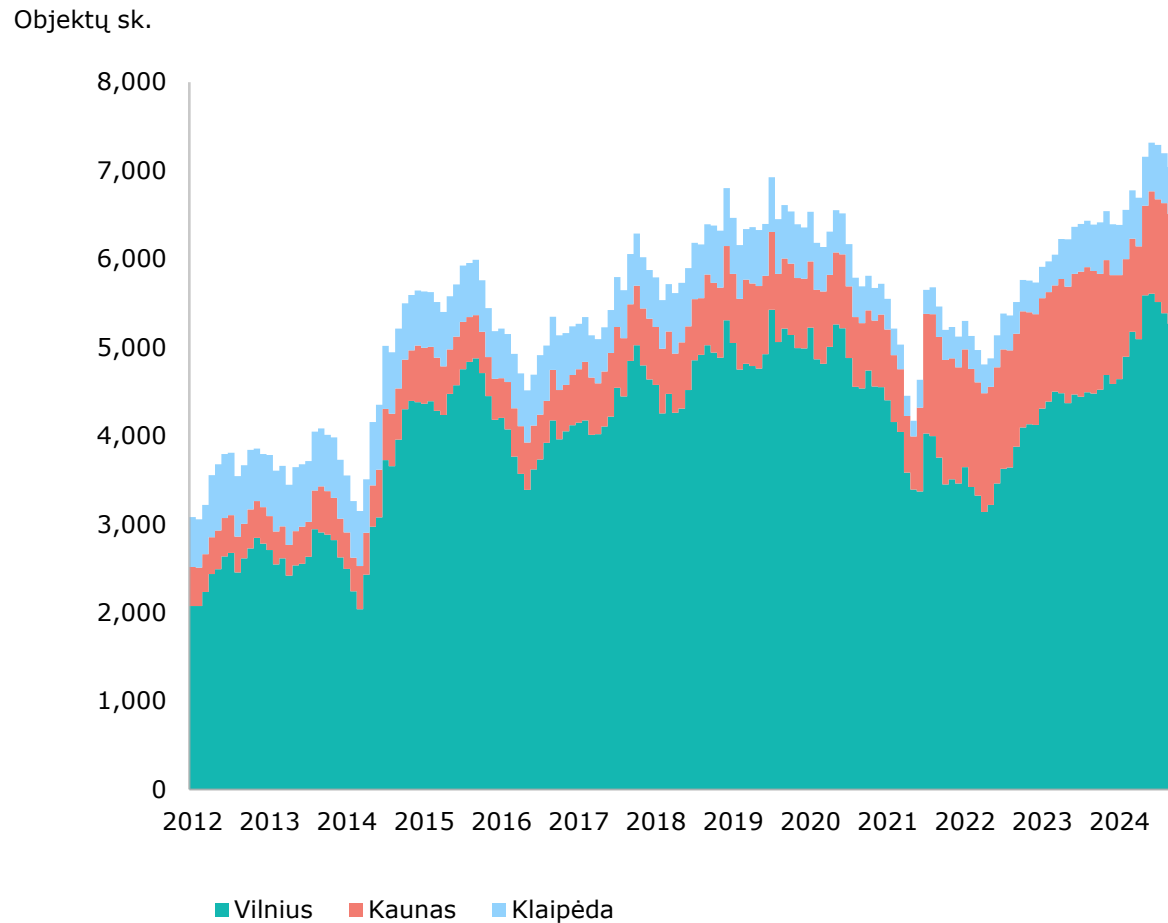
Šaltinis: Lietuvos bankas.

Pastaba: punktyru žymima 2015-2019 m.

Išaugęs neparduotų būstų lygis ribos spartesnį kainų augimą, o atsigaunantys pardavimai turėtų skatinti sulėtėjusias statybas

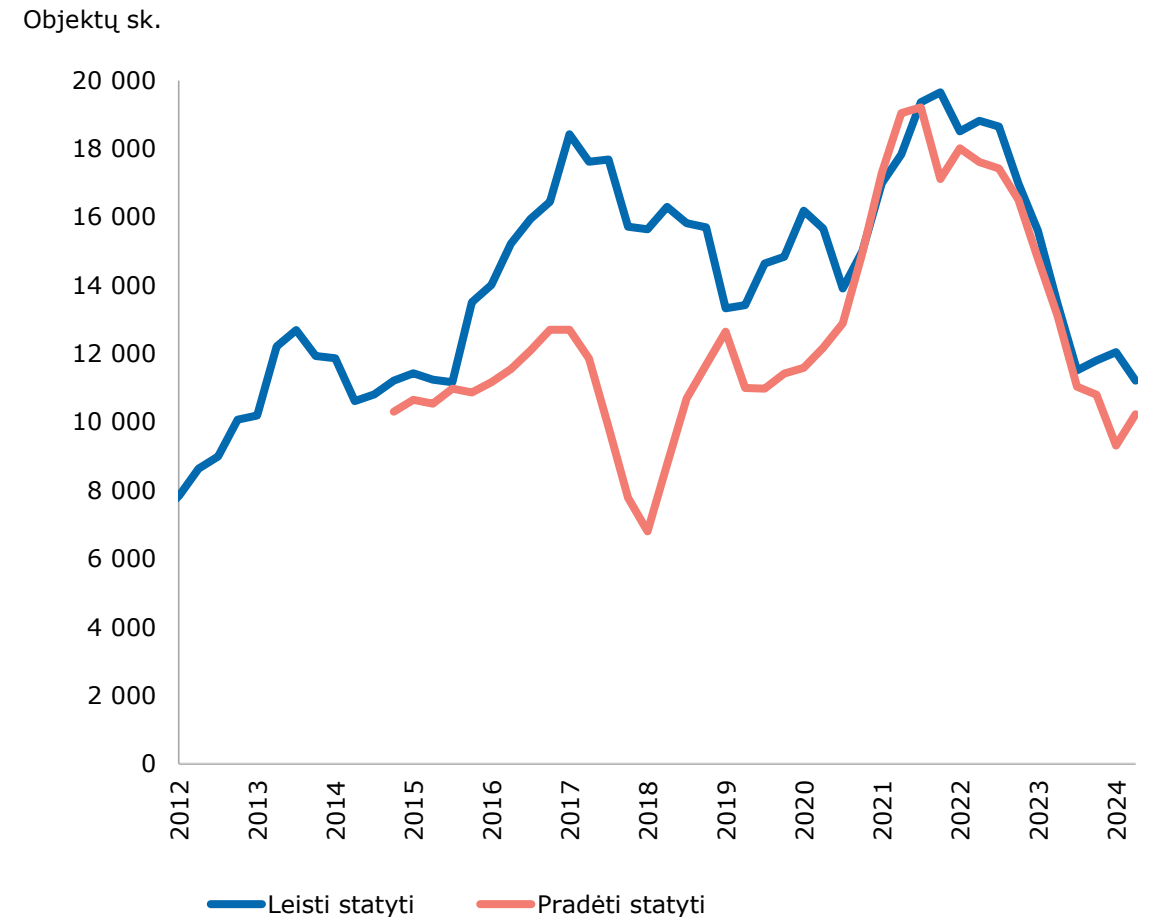

Neparduotų būstų skaičius Lietuvos didmiesčių pirminėje rinkoje

Šaltinis: Inreal.

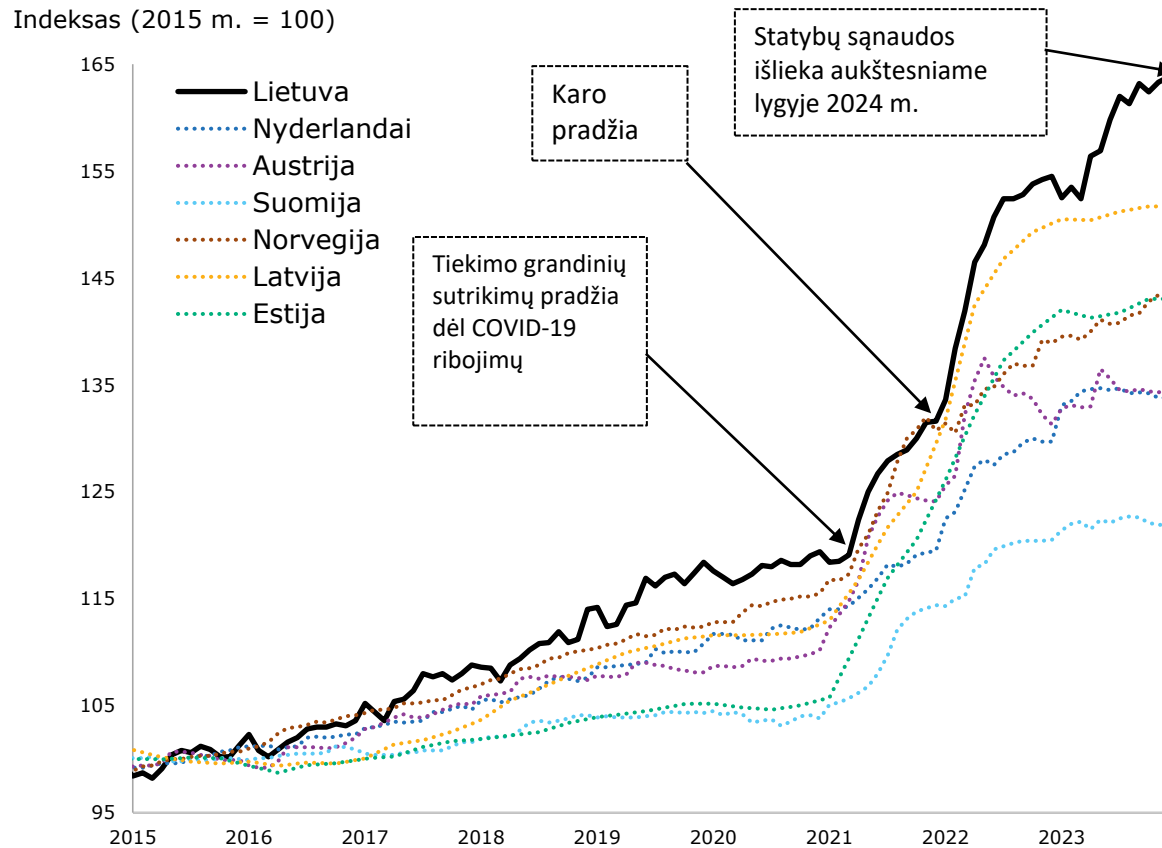
Pradėtų ir leistų statyti būstų skaičius

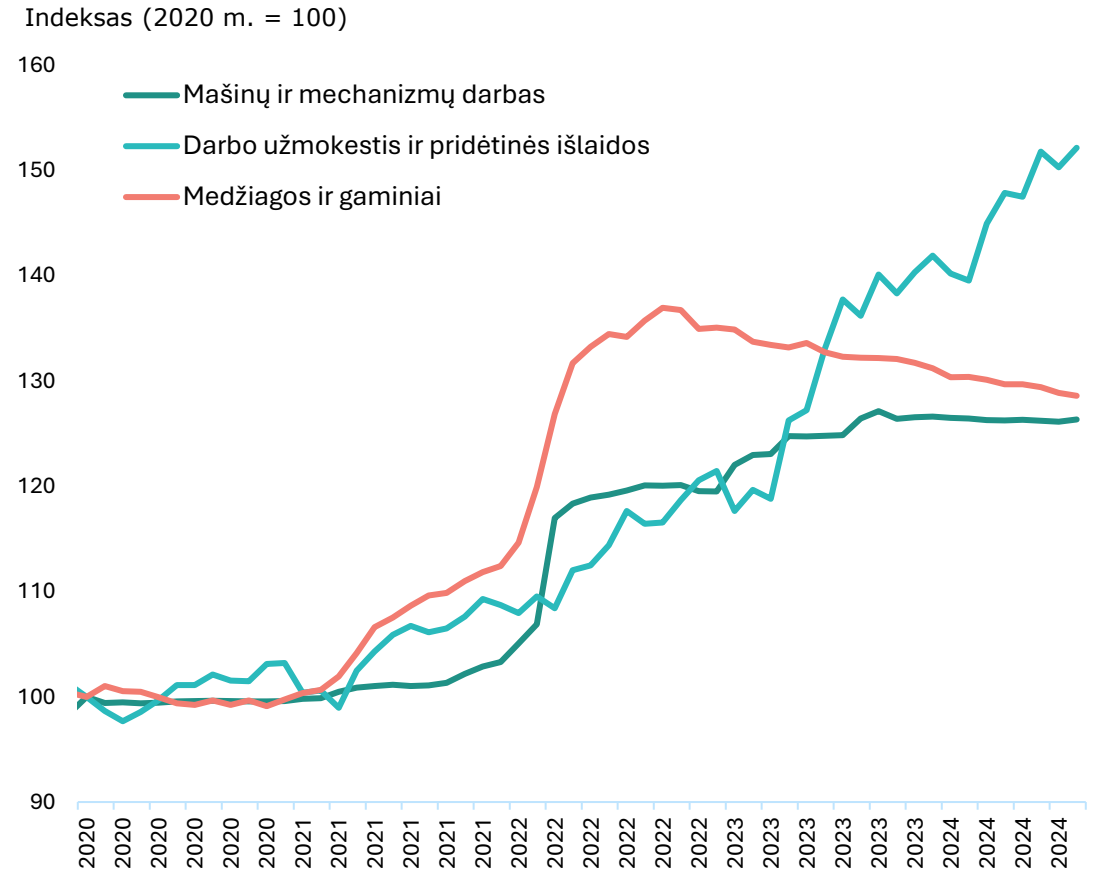
Šaltinis: VDA.
Pastaba: 4 ketv. slenkamosios sumos.

Statybų kaštai išliks gerokai padidėję, tačiau jų tolesnė raida turėtų būti nuosaikesnė

Statybų sąnaudų indeksas Lietuvoje ir atskirose šalyse

Statybų sąnaudų indekso Lietuvoje sudėtinės dalys

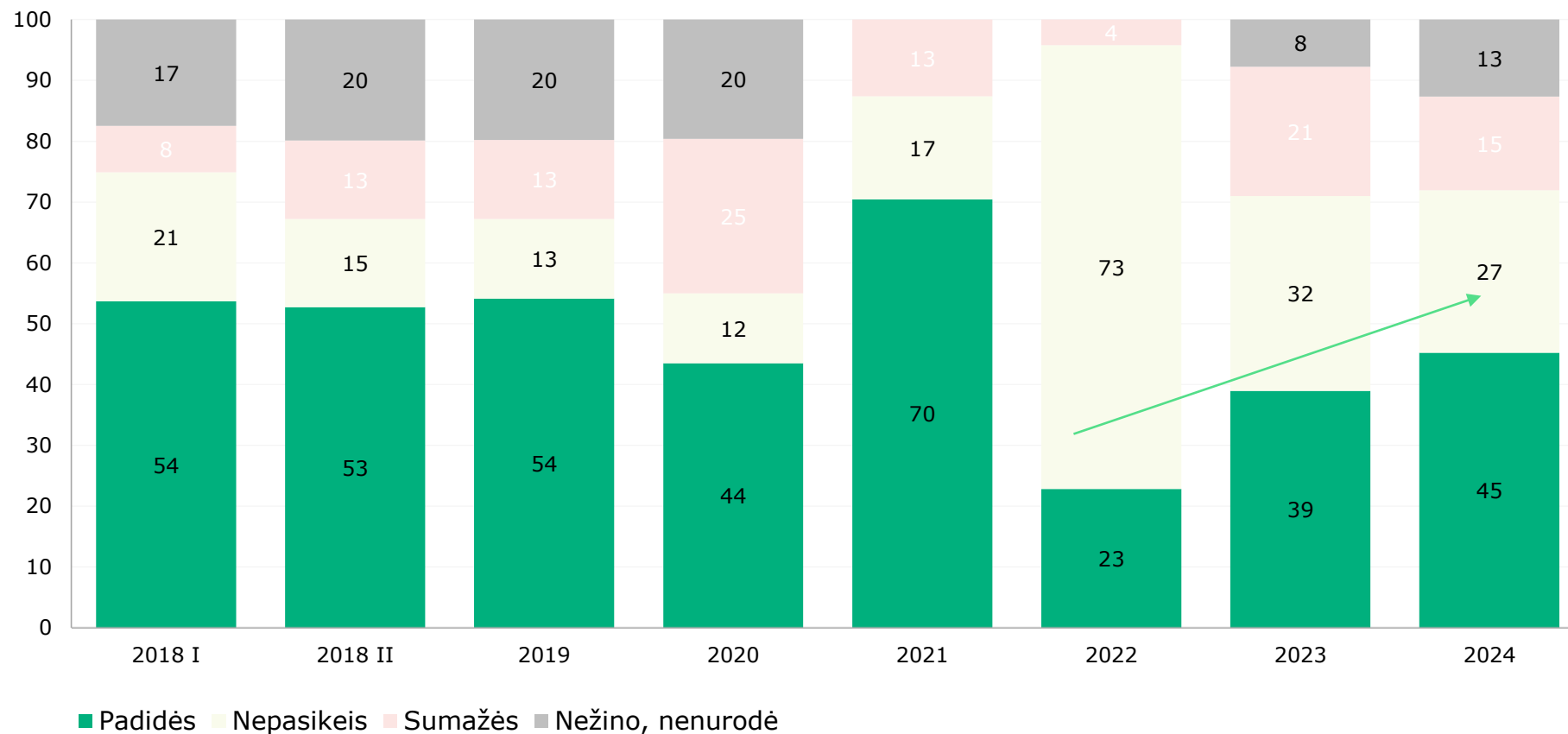

Lūkesčių dėl kainų korekcijos vis mažiau

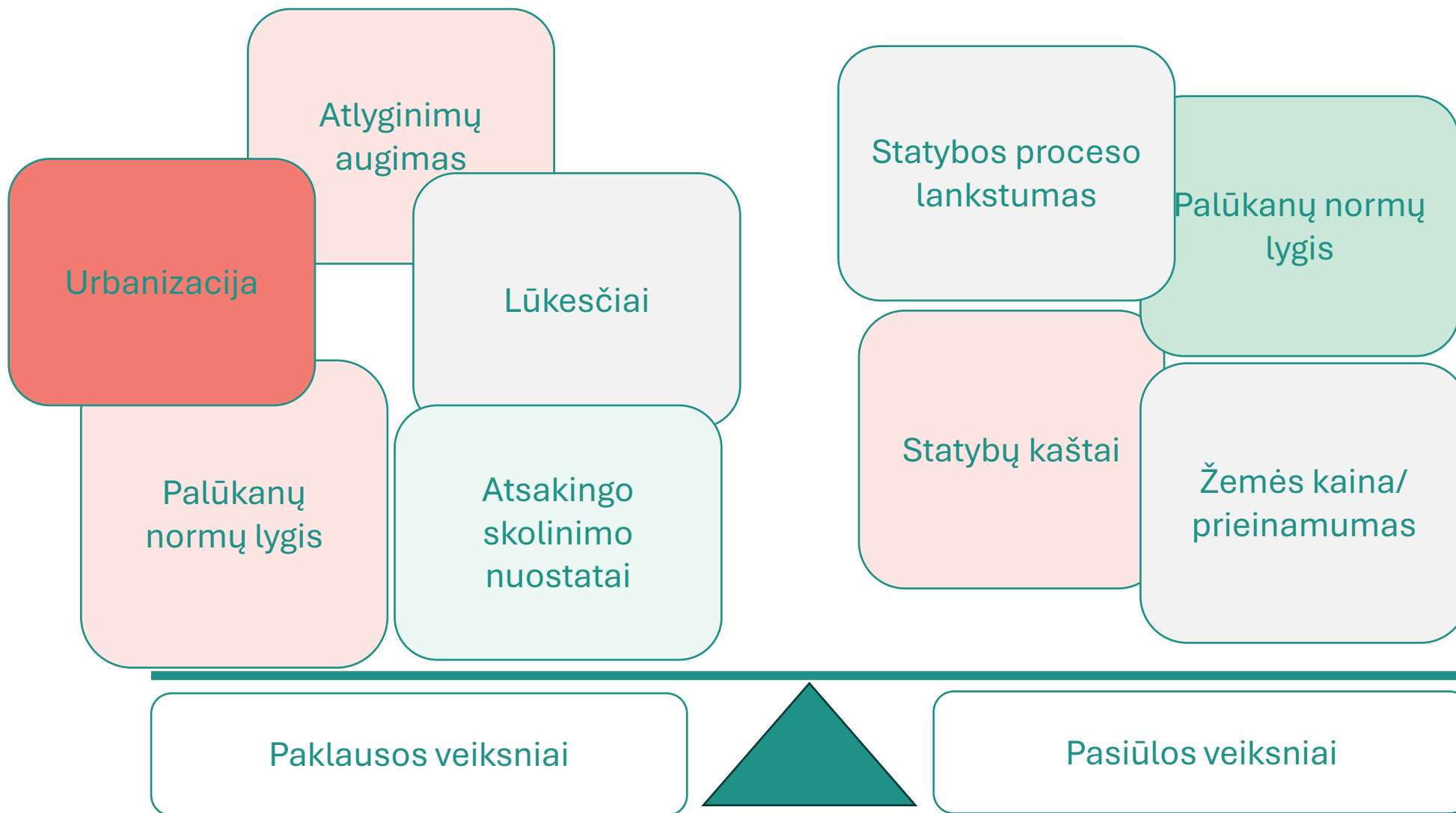
LB gyventojų apklausa: kaip ateinančiais metais keisis NT kainos?

Proc.

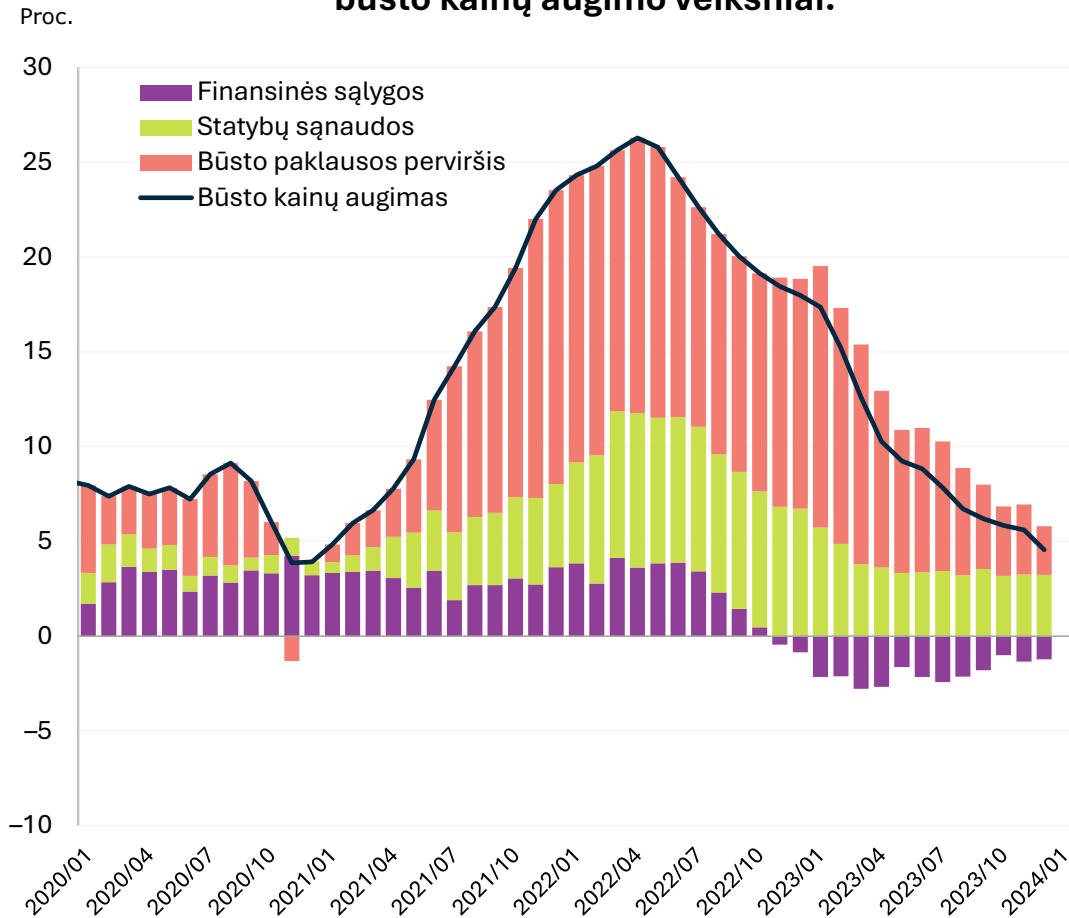
Šaltinis: Lietuvos bankas.

Artimiausiu metu turėtume matyti daugiau balanso tarp paklausos ir pasiūlos

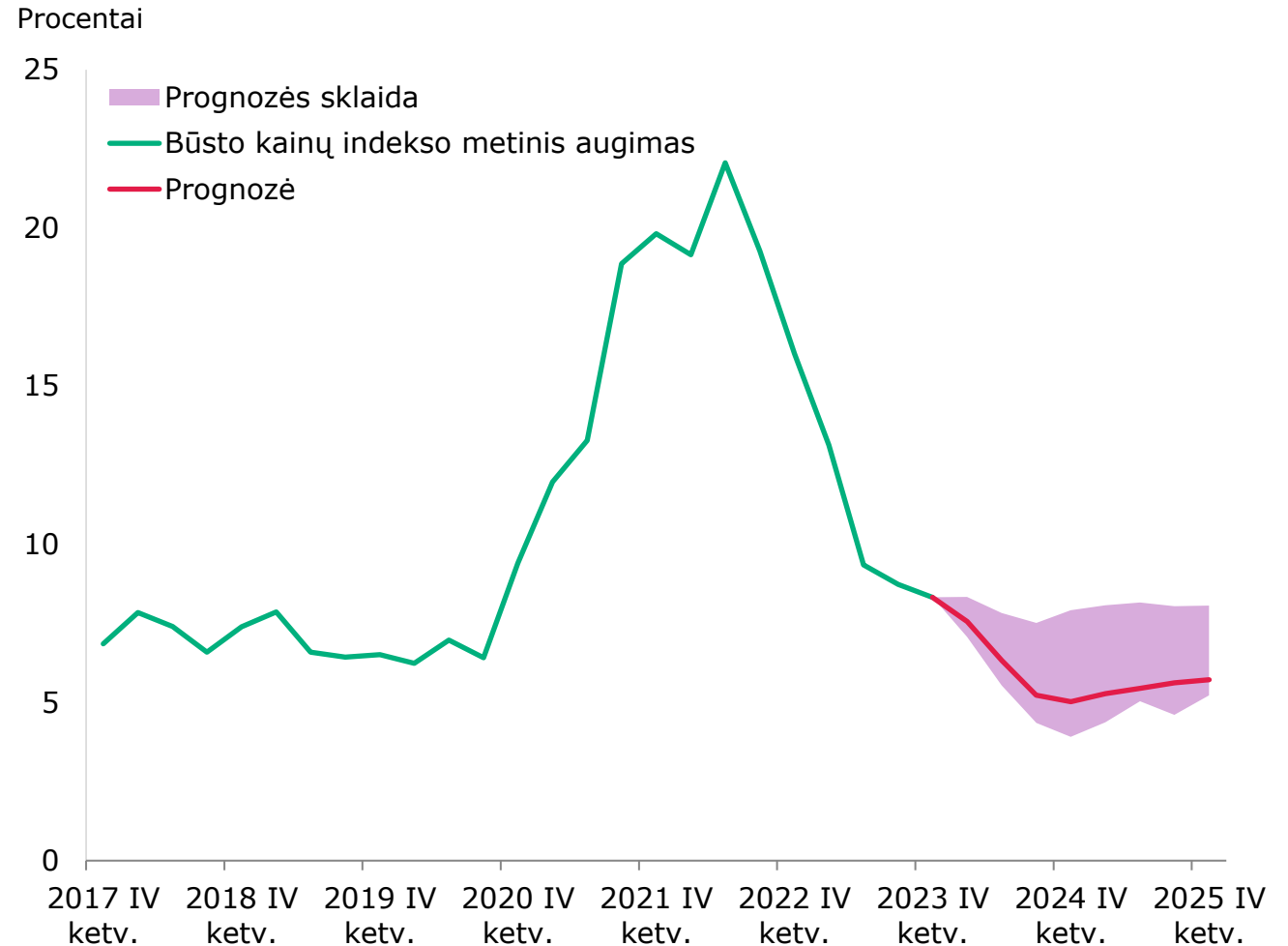
NT kainos artimiausiu metu tikėtina išliks nuosaikaus augimo kelyje, o įpekamumo galimybės nuosaikiai gerės

LB ekonometrinio vertinimo įvertinti būsto kainų augimo veiksniai:

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Būsto kainų augimo bazinis scenarijus

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko ekspertų skaičiavimai

Ačiū

Jokūbas Markevičius

Finansinio stabilumo departamentas

2024 m. spalio 12 d.